

GLASNIK

Dvobroj 58 - 59 * Godina VIII * Jul/srpanj - august/kolovoz 2007

SEKCIJA PROMETNIKA NAFTNIH DERIVATA

Država treba usaglasiti stavove sa distributerima

Priznanje Privrednoj/Gospodarskoj komori Federacije Bosne i Hercegovine

5. kongres svjetskih komora

“Partnerstva za prosperitet”

U Istanbulu je, od 4. do 6. jula, održan 5. kongres svjetskih komora, najveći skup privrednih komora na svijetu. Održava se svake druge godine, počevši od Prvog kongresa održanog 1999. godine u Marseju i od tada svaki novi postaje sve popularniji: u Seulu (2001.), Kvibeku (2003.) i Durbanu (2005.)

janje direktnih kontakata sa predstavnicima komora, ali i uspješnih privrednika sa svih kontinenata. Za čitavo vrijeme trajanja kongresnih aktivnosti organizovani su poslovni susreti i razgovori između učesnika. Od

Na 5. kongresu u Istanbulu učestvovao je rekordan broj od 1.600 delegata iz 118 zemalja svijeta. Pod motom “Partnerstva za prosperitet”, Kongres je obuhvatio čitav spektar tema, od problema u razvijenim zemljama, stanja i napretka u zemljama u razvoju, do olakšavanja trgovine u svijetu i promocije ekonomskog razvoja.

Ovogodišnji kongres okupio je mnogo zvaničnika visokog nivoa. Oficijelno ga je otvorio turski premijer Redžep Tajip Erdoan, koji je dao kratak pregled stanja turske ekonomije u zadnjih pet godina i planove za njen dalji rast. Slijedilo je izlaganje bivšeg američkog državnog sekretara Medlin Olbrajt. U svom pozdravnom govoru Olbrajtova je naglasak stavila na upravljanje globalnim rizicima tješnjom saradnjom između preduzeća i vlade.

Svakodnevno su se nalazile plenarne sjednice i 23 paralelne sesije - workshop-ovi sa različitim temama. Počasni gost 5. kongresa bio je dobitnik Nobelove nagrade iz Bangladeša i ekspert za mikrokreditiranje profesor Muhamed Junus, koji je sa učesnicima podijelio svoja iskustva u strategiji suzbijanja siromaštva u Bangladešu.

Na Kongresu se diskutovalo o sve bržim promjenama poslovnog okruženja, gdje komore, čak i u najudaljenijim mjestima Planete, moraju hvatati korak kad je riječ o najnovijim komunikacijskim tehnologijama, medijskim strategijama i metodama međunarodnog poslovanja. Istaknuto je da su

komore važan element za nadogradnju poslovnih praksi i podršku integrisanju svih zemalja u globalnu ekonomiju. Sesije Kongresa bile su posvećene i korištenju energije u budućnosti, migracijama na tržištu rada i eventualnim prijetnjama multilateralnom sistemu trgovine. Bilo je riječi i o novim načinima poslovanja i bliskijem radu s vladama, s ciljem boljeg upravljanja iznenadnim i dugoročnim globalnim izazovima. Neki od panelista bili su i istaknuti privrednici - predsjednik Coca-Cole, kompanije Nestle itd.

Kongres se održavao u Istanbulskom kongresnom centru i bio je izuzetna prilika za uspostavl-

svog prvog održavanja, Svjetski kongres komora postao je vodeće mjesto na kojem komore i poslovni ljudi mogu razmijeniti iskustva i dobre prakse o pitanjima koja imaju direktan uticaj na komorsku zajednicu. Ove godine organizatori su Međunarodna privredna komora ICC, Svjetska komorska federacija WCF i Unija privrednih komora Turske TOBB.

Najveću pažnju učesnika, ipak, je privuklo takmičenje za najbolji komorski projekat. Na otvoreni konkurs prijavilo se 56 projekata iz 38 zemalja, a takmičili su se u četiri kategorije: 1) najbolji nekonvencionalni projekat za mala i srednja pre-

dužeća, 2) najbolja međunarodna saradnja između komora, 3) najbolji projekat za razvoj vještina i 4) najbolji projekat za privlačenje članstva.

Ovogodišnje takmičenje bilo je najraznovrsnije dosad i privuklo je zanimljive projekte lokalnih, regionalnih i državnih komora iz čitavog svijeta. BiH je imala čak dva predstavnika na takmičenju, što je veliki uspjeh naše zemlje u tako velikoj konkurenciji.

Privredna/Gospodarska komora Federacije BiH izabrana je za jednog od šest finalista u kategoriji projekata za mala i srednja preduzeća s projektom pod nazivom "S novim dizajnom na svjetska tržišta", gdje je Komora predstavljala link između univerziteta i preduzeća iz drvne industrije. PK Kantona Sarajevo bila je finalist u kategoriji za privlačenje i razvoj članstva. Svi finalisti su pred žirijem od 19

članova na Kongresu prezentirali svoje projekte. Proceduri izbora finalista prethodila je seriozna analiza ekspertnog tima. Ovo je veliki uspjeh predstavnika BiH koji su dobili priznanje-plaketu kao finalisti, a PK Kantona Sarajevo specijalno priznanje za projekte iz zemalja u razvoju, koje je dodijeljeno prvi put.

Kongres je zatvoren svečanom ceremonijom proglašenja pobjednika ovog takmičenja. Naredni, 6. svjetski kongres komora održaće se 2009. godine u Kuala Lumpuru u Maleziji.

Lejla SADIKOVIĆ

Projekat

Razvoj i upravljanje ljudskim potencijalima

Otpočele su aktivnosti na realizaciji Projekta "Razvoj i upravljanje ljudskim potencijalima u BiH", čiji je nosilac proMENTE, nevladina organizacija koja pruža konsultantske usluge socijalnog istraživanja, a partneri Privredna/Gospodarska komora FBiH i Privredna komora RS-a.

U sklopu projekta će se izraditi Priručnik za MSP čiji je osnovni cilj uvođenje standarda EU u ovoj oblasti. Na ovaj način će se pokušati dati doprinos stvaranju povoljnijeg poslovnog okruženja.

Kao prva aktivnost Projekta je izrada upitnika o iskustvima preduzeća u oblasti upravljanja ljudskim resursima koji je upućen velikom broju MSP. Analiza upitnika će poslužiti kao osnova za izradu Priručnika.

Imati uspješnu organizaciju s visokim profitom i visokim stepenom motiviranosti radnika želja je svakog vlasnika preduzeća, odnosno osobe koja se nalazi na čelu. Jedino sistemskim pristupom upravljanju ljudskim resursima može se osigurati povezivanje ciljeva vlasnika s interesima i mogućnostima zaposlenika. Ovo su razlozi koji će motivirati preduzeća da popune dostavljeni upitnik.

M. I.

GLASNIK

Privredna/Gospodarska komora
Federacije Bosne i Hercegovine

List izlazi mjesečno
Godina VIII
Dvobroj 58 - 59
juli/srpanj - august/kolovoz 2007.

GLASNIK uređuje
Redakcijski kolegij:
Željana Bevanda, glavni urednik,
Mira Idrizović,
odgovorni urednik,
članovi:
Šemsa Alimanović,
Ljubo Dadić, Fahrudin Đikić,
Juso Škaljić i Meliha Velić,
sekretar Redakcije.

DTP: "Privredna štampa"

Adresa:

Privredna/Gospodarska
komora FBiH
- za Glasnik -
71000 Sarajevo
Branislava Đurđeva 10/IV
Kontakt osoba: Meliha Velić
Telefon: 033/267-690
E-mail: m.velic@kfbih.com

Telefoni:

033/663-370 (centrala)
033/217-782
Faks: 033/217-783
www.kfbih.com

Izdavač:

"Privredna štampa" d.d. Sarajevo

Općinski sud
Sarajevo
UF/1-2219/05,
RB 1-3018
Identifikacioni broj
4200088140005
Identifikacioni broj PDV
200088140005

Štampa: "BIROGRAF" Sarajevo,
Kasima efendije Dobrača 14
Besplatan primjerak

Država treba usaglasiti stavove sa distributerima

U Sarajevu je, 28. juna, održana Prva sjednica Odbora Sekcije prometnika naftnih derivata na kojoj se konstituirao novoizabrani Odbor Sekcije; analizirale nove najavljene mjere Vlade FBiH u oblasti prometa naftnih derivata i razmatrale mogućnosti poboljšanja finansiranja rada Komore FBiH, odnosno Sekcije prometnika naftnih derivata

Sjednici su prisustvovali članovi Odbora: Izudin Ahmetlić, Hifa Oil-Tešanj, predsjednik; Muhidin Alić, Shell-Elektron - Gračanica, potpredsjednik; Bećir Čengić, El Tarik Oil - Sarajevo, Ekrem Kolaković, REZ - Cazin, Hasan Uščuplić, Polo - Kalesija, Hazim Mutapčić, Kopex Sarajlić - Srebrenik, Mujo Ahmetspahić, TMP Ahmetspahić - Sarajevo, Franjo Božić, Interina - Sarajevo, Željko Smojver, Energopetrol - Sarajevo, Zijad Mahmutović, OMV BH - Srebrenik, Milenko Bošković, Petrol - Ljubuški i predstavnik Udruge naftaša Zapadno-hercegovačke županije - Mostar, Blaž Kresić, Energi com-merc - Mostar, Predrag Kožul, ABC Petrol - Ljubuški, i Fahrudin Đikić, sekretar/tajnik Sekcije.

Prije konstituiranja Odbora zaključeno je da se izvrši izmjena člana 23. Pravilnika o organizaciji i radu Sekcije prometnika naftnih derivata tako što će broj članova Odbora ove sekcije biti 14 umjesto 13, a u slučaju neriješenog - izjednačenog broja glasova prilikom glasanja prevagu će činiti glas predsjednika Sekcije. U skladu sa ovim zaključkom, izvršiće se izmjena Pravilnika.

Predsjednik Odbora Izudin Ahmetlić je razgovarao sa Desnicom Radivojevićem, federalnim ministrom trgovine o namjerama resornih ministarstava, odnosno Vlade FBiH o uređivanju tržišta naftnih derivata u FBiH. Namjere Vlade, u dužem periodu, su:

I) Regulirati uvoz naftnih derivata i iščistiti broj uvoznika kojih sada, na papiru, ima 154, a uvozom se stvarno bavi njih 19, a svega njih pet do šest ostvaruju 90% uvoza naftnih derivata.

II) Vlada će nastojati da transport naftnih derivata usmjeri ka željeznici i da se oko 50% uvezenih količina transportuje željeznicom. U tom smislu uputili su upit Konkurencijskom vijeću BiH radi provjere da li se, na ovaj način, stvara monopol-ski položaj željeznice.

III) Uvođenje mjernih instrumenata i elektronsko povezivanje -konekcija svih benzinskih pumpi u FBiH sa Federalnim ministarstvom trgovine radi kontrole prodaje.

Prema mišljenju Ahmetlića, u Federalnom ministarstvu trgovine, odnosno kod ministra Radivojevića, postoji raspoloženje za korektnu saradnju sa ovom sekcijom na principima međusobnog uvažavanja.

Opći stavovi

- Ove mjere, ako se primijene onako kako su najavljene, dovesti će do toga da stanje u naftnom sektoru bude slično onome koje je sada sa željezom i cementom u BiH, dakle, do čistog monopola malog broja kompanija, što će direktno ugroziti ionako loš standard građana BiH, a prometnicima naftnih derivata ugroziti poslovanje.

- Privatni sektor je, u prethodnom periodu, obezbijedio uredno snabdjevanje tržišta naftnim derivatima, za

šta je bilo potrebno uložiti ogroman privatni kapital. Zato država treba da ima korektan odnos prema vlasnicima tog kapitala i da svojim mjerama ne ugrožava poslovanje ovih kompanija.

- U razgovorima sa predstavnicima ove sekcije, koji se očekuju na naš zahtjev, predstavnici resornih ministarstava treba da, prije svega, obrazlože koja je svrha najavljenih mjera i kakvi se rezultati priželjkjuju, a predstavnici Sekcije, koji najbolje poznaju uslove na tržištu, u najboljoj namjeri će pomoći da se iznađu rješenja koja neće ići na štetu distributera koji korektno obavljaju svoju djelatnost. Dogovorom predstavnika Sekcije sa resornim ministrima sigurno se mogu naći najbolja rješenja.

- Stanje u sektoru prometa naftnih derivata treba da se uredi koliko god je to moguće na principima tržišne ekonomije, bez stvaranja bilo kakvog monopola, na čemu je ova sekcija godinama insistirala i koja je, u značajnoj mjeri, doprinijela da se tržište uredi koliko je bilo moguće u datim okolnostima.

- Bilo kakva nova mjera treba da podrazumijeva i razuman prijelazni period za prilagođavanje.

- Najavljene mjere, po nama, ne rješavaju probleme koje Vlada, izgleda, želi da riješi. Iz dosadašnjeg iskustva trebalo bi biti jasno državnim institucijama da je sve ono što je ova Sekcija, uz mnogo napora, uspjela da "progura" bilo dobro i dalo pozitivne rezultate što se za mjere državnih institucija, koje su donošene bez konsultacija sa distributerima, ne može reći.

- Sve mjere bi trebalo pokušati usaglasiti sa RS i Distriktom Brčko, jer će, u protivnom, doći do daljnjeg razbijanja jedinstvenog tržišta, što smo jedva prevazišli u ranijim godinama. Na primjer, Distrikt Brčko je tada prodavao goriva koliko sarajevski i tuzlanski kantoni zajedno iz

prostog razloga što u njihovoj cijeni nije bila sadržana putarina kao u oba bh. entiteta.

- Prema našim grubim procjenama, najavljene mjere, uključujući i povećanje putarine radi izgradnje auto-puteva, utjecale bi na značajan porast cijena goriva koje bi, vjerovatno, dostigle nivo od 2,35 do 2,50 KM po litru, što bi bilo najviše u bližem okruženju i što bi imalo katastrofalne posljedice po BiH.

- Nove mjere ne smiju nikoga dovoditi u podređeni položaj ili omogućiti stvaranje bilo kakvog monopola, jer protiv takvih mjera će se ova sekcija boriti svim dozvoljenim sredstvima i one neće moći zaživjeti.

Prijevoz željeznicom

Kao što smo i ranije, u više navrata, istakli, ova sekcija podržava prijevoz željeznicom, ali pod uslovom da se ona nametne tržišnim pogodnostima. U takvoj situaciji će svaki distributer koristiti usluge željeznice, jer to, jednostavno, nalaže poslovna logika. Favorizovanje prijevoza željeznicom donošenjem nekog dekreta državnih organa je ekonomski neprihvatljivo, pa čak i nezakonito, jer se, na taj način, stvara monopol jednog privrednog subjekta.

Formalni razlog za uvođenje prijevoza željeznicom, na koji se Vlada često poziva, a to je smanjenje šverca, ne može stajati, jer država ima instrumente u rukama da onemogući svaki šverc ukoliko se ozbiljno pozabavi tim problemom: od određenog - ograničenog broja carinskih prijelaza (što je uvedeno na naše insistiranje), preko Granične policije i Carine do Uprave za indirektno oporezivanje. Nastojati ovo rješavati obaveznom prijevozom željeznicom ukazuje na nesposobnost države i njenih organa. Sma-tramo da bi ovakvo rješenje još po-goršalo situaciju, jer ako se jednokratno prošvercuje jedna kompozicija, a to se može uraditi kao i sa cisternom, to je količina koja odgovara količini od oko 150 cisterni. Ako je cilj smanjenje šverca, ova sekcija ima daleko kvalitetnije i realnije prijedloge.

Ako su ciljevi ovih mjera ekološke prirode, što se često može čuti, onda

skrećemo pažnju da država ne može imati dva aršina za iste stvari, jer je Vlada FBiH nedavno odobrila plasman nekvalitetnog goriva iz Rafinerije u Brodu na tržište FBiH.

Država mora imati na umu da je u FBiH kupljeno oko 1.200 cisterni za prijevoz goriva, da je u to uložen ogroman kapital, te da bi izbacivanjem ovakvog transporta ostalo bez posla preko 1.000 ljudi. Da bi se uopće razmišljalo o prijevozu željeznicom, prije svega, treba osposobiti terminale, koji treba da budu neprofitne organizacije, pa tek onda razmišljati kako dalje. Za ovo treba obezbijediti značajna finansijska sredstva, jer rezervoari ne zadovoljavaju vodoprivredne i ekološke i sigurnosne standarde.

Treba imati u vidu da željeznica, pogotovo u ovom poslijeratnom periodu, ne pokriva mnoga važna područja u FBiH, a zbog udaljenosti pojedinih mjesta i cijelih područja od željeznice došlo bi do evidentnog porasta troškova.

Sugeriramo Vladi FBiH da donese provodive propise. Podsjećamo da je Odluka o obaveznom prijevozu naftnih derivata u FBiH bila pripremljena sa primjenom još od 01. 12. 2004. godine, ali je propala, jer nije bila primjenljiva.

Sonde

Prema našim saznanjima, sonde koje su već duže vrijeme u primjeni u RS nisu dale gotovo nikakve rezultate, pogotovo ne one koje očekuje Vlada FBiH, jer one i nisu predviđene za takve namjene nego koriste vlasnicima benzinskih stanica da lakše kontroliraju prodaju i stanje zaliha. Sonde, dakle, nisu mjerni nego samo kontrolni uređaji i u cijeloj Evropi se, za mjerenje, koriste klasična pomagala (mjerne letve i mjerne vrpce).

Želimo napomenuti da niko u ovoj sekciji nije protiv kontrole niti je protiv uvođenja i nekih novih mjera ako će one biti razumne i efikasne, ali jeste protiv nerazumnog trošenja novca za rješenja koja su, iz više razloga, vrlo upitna, pogotovo smo protiv nametanja proizvođača i tipa sonde. Maksimalno što država, u vezi sa ovim, može da uradi jeste da definiira parametre koje sonda mora da mjeri, a pravo je svakog distrib-

utera da odabere proizvođača i proizvod koji zadovoljava kontrolu naznačenih parametara.

Zbog svega navedenog, po našem mišljenju, početak primjene Pravilnika o sondama treba odgoditi na godinu do dvije zbog manjkavosti Pravilnika, a u tom periodu zajednički sa Vladom, tj. resornim ministarstvom, raditi na definiranju efikasnog načina kontrole rada u distribuciji naftnih derivata.

Broj uvoznika

Nije preporučljivo određivati broj uvoznika direktnim propisom nego treba definirati uslove koji će važiti za sve uvoznike podjednako, a koje uvoznici moraju ispuniti da bi se mogli baviti uvozom. Pri tome kriterije treba propisati tako da ne favorizuju mali broj privilegiranih kompanija. To bi ponovo vodilo stvaranju monopola. Očigledno je da se mali broj kompanija bavi uvozom, jer se malim kompanijama to ne isplati, ali kada bi im se ukinulo pravo uvoza, onda bi mali broj ovlaštenih uvoznika lako izgradio monopolski položaj i dogovario cijene na tržištu FBiH što bi imalo katastrofalne posljedice.

Zaključak

Zatražiti sastanak sa premijerom Vlade FBiH i sa resornim ministrima trgovine, prometa i komunikacija, te energije, rudarstva i industrije, na kojem bi bila prisutna grupa od šest predstavnika ove sekcije: Izudin Ahmetlić, Muhidin Alić, Milenko Bošković, Franjo Božić, Bećir Čengić i Hasan Uščuplić.

Zajednički stav članica Sekcije trebalo bi da sadrži sve iznesene stavove u diskusiji koji su pobrojani u ovom članku, a koji bi se mogli sažeti u šest tačaka:

1. Sekcija prometnika naftnih derivata pri P/GKFBiH podržava uređivanje tržišta naftnim derivatima na principima tržišne ekonomije.

2. Sekcija smatra da preveliko i nametnuto smanjenje broja uvoznika ne vodi sređivanju prilika na tržištu i razvijanju zdrave konkurencije. Ne može se administrativnim mjerama odrediti broj uvoznika nego treba propisati okvir u kojem uvoznici moraju djelovati i ispunjavati zadate

kriterije koji jednako važe za sve distributere.

3. Članice se ne protive uvođenju prijevoza željeznicom, ali isključivo na principima tržišne ekonomije tako da distributeri imaju mogućnost da biraju vrstu prijevoza u skladu sa ponudom koja je ekonomski prihvatljivija.

4. Odabrani predstavnici Sekcije treba da korektno i objektivno prenesu stavove ove asocijacije stavljajući u prvi plan zajedničke interese većine članica, a potiskujući svoje trenutne posebne interese.

5. Sekcija i dalje smatra da uvođenje sondi nije nužna mjera, jer su to uređaji koji su namijenjeni internim potrebama, ali ako se uvode, Vlada treba striktno propisati parametre koje sonde moraju moći mjeriti, kako distributeri ne bi, u nekom budućem vremenu, bili dovedeni u poziciju ponovnog prilagođavanja evropskim ili nekim drugim propisima. U svakom slučaju, treba odgoditi početak primjene ishitrenog Pravilnika o sondama za dvije godine zbog njegove manjkavosti, a u međuvremenu zajednički dogovoriti korisna i primjenljiva rješenja za što efikasniju kontrolu u oblasti prometa naftnih derivata.

6. Sve odluke bi trebalo usaglasiti na nivou države, a ne uvoditi posebne mjere na nivou FBiH, jer takav pristup dovodi do dekompozicije jedinstvenog tržišta.

Potpredsjednik Komore FBiH Avdo Rapa upoznao je prisutne sa teškoćama u finansiranju rada Komore i ove sekcije. Nabrojane su sve akcije kojima je Komora pokušavala da poveća naplatu članarine, ali su rezultati, na žalost, izostali. Stručne službe komore su pripremile pismo i Odluku koju bi, još jednom, trebalo poslati na adrese kompanija koje se bave prometom naftnih derivata. Pošto nije bilo dovoljno vremena za ozbiljnu analizu, kakvu zaslužuje ponuđeni prijedlog, zaključeno je da članovi Odbora analiziraju ovaj prijedlog kako bi, na narednoj sjednici, mogli da zauzmu stav o budućim mjerama.

Da bi, privremeno, prevazišli tešku finansijsku situaciju, zaključeno je da stručne službe Komore hitno pošalju fakture svim članovima

Odbora sekcije na iznos od 1.000,00 KM, na bazi kojih bi one uplatile avans članarine za 2007. godinu, a da se, nakon usvajanja Odluke, u narednom periodu, ova uplata kompenzira na odgovarajući način.

U okviru diskusija o najavljenim temama usput su pokrenuta i neka pitanja mimo dnevnog reda o kojima bi Odbor, na narednim sjednicama, trebao da zauzme stavove:

- Pitanje dampinških cijena i provođenje politike cijena na nivou Sekcije, tj. utvrđivanje realno potrebne veleprodajne i maloprodajne marže u cilju definiranja minimalnih cijena;

- Treba donijeti akcioni plan rada;

- Obezbijediti adekvatno finansiranje rada Sekcije i uvoditi više struke u rad asocijacije;

- Tražiti donošenje odluke Vlade o obaveznim rezervama;

- Inicirati izradu novih propisa u oblasti zaštite od požara, jer su važeći neprimjereni sadašnjem trenutku;

- Izjednačiti uslove uvoza iz svih zemalja (raniji prijedlog o ukidanju carine na naftne derivata i pretvaranje te vrijednosti u povećanje akciza);

- Cijene loživog ulja su najveće u Evropi, a to plaćaju škole, zdravstvene ustanove, privreda, domaćinstva itd, te treba tražiti da se i ovaj problem regulira na odgovarajući način;

- Poboljšati sadržaj Pravilnika o kontroli kvaliteta naftnih derivata. Postoji ideja da se propiše uplata od jednog feninga po litri uvezenog goriva za kontrolu kvaliteta, i da se tako obezbijede potrebna sredstva, a da onda državni organi određuju kad, gdje i koliko će puta vršiti kontrolu.

Fahrudin ĐIKIĆ

Poslovni forum

“Kako pripremiti industriju tekstila, kože i obuće balkanskih zemalja za izlazak na tržište EU”

U organizaciji Vanjskotrgovinske/Spoljnotrgovinske komore BiH i Privredne/Gospodarske komore Federacije BiH, uz podršku ABC - DIHK (Asocijacija balkanskih privrednih komora), održaće se Poslovni forum “Kako pripremiti industriju tekstila, kože i obuće balkanskih zemalja za izlazak na tržište EU” od 21. do 24. oktobra. Nosioc aktivnosti je Privredna/Gospodarska komora FBiH, a partner Privredna komora Republike Srpske.

Učesnici foruma će biti kompanije iz Albanije, Bugarske, Rumunije, BiH, Srbije, Makedonije, Crne Gore, Grčke, Turske i Cipra, te predstavnici privrednih komora navedenih zemalja. Kao gosti biće pozvane kompanije iz Hrvatske i Slovenije.

Ovaj forum bi trebao dati smjernice kompanijama iz regiona koje se bave proizvodnjom tekstila, kože i obuće kako da se pripreme i najlakše prevaziđu teškoće vezane za tržište EU.

Tokom rada kompanije iz privrednih komora Rumunije i Bugarske čije su zemlje postale članicama EU od 2007. godine bi pokušale što kvalitetnije približiti i objasniti suštinske probleme vezane za tržište EU, kao i način kako se pripremiti za izlazak na njega.

Tokom foruma organiziraće se bilateralni razgovori preduzeća, kao i prezentacija proizvoda kompanija iz oblasti tekstilne i industrije kože i obuće koja budu učestvovala na njemu. Prezentacija proizvoda biće u vidu izložbi i modnih revija koje će se održavati dva puta dnevno. Organiziraće se i press konferencije i štampati odgovarajući promotivni materijali koji će predstaviti sve zemlje / komore / kompanije.

Bez Zakona nema zaštite proizvođača

Na sastanku Grupacije duhanske privrede Privredne/Gospodarske komore Federacije BiH, koji je održan u Orašju, 19. juna, ponovo je raspravljano o neophodnosti donošenja Zakona o duhanu BiH. Zabilješka sa zaključcima sa sastanka dostavljena je premijeru Vlade FBiH i resornim ministrima

Bez donošenja Zakona o duhanu, koji se već više od dvije godine nalazi u Parlamentarnoj proceduri, ne može se zaštititi kako primarna proizvodnja duhana tako i prerada, a niti stati ukraj nekontrolisanom i prekomjernom uvozu cigareta.

Proizvođači i prerađivači duhana iz oba entiteta usaglasili su se i predložili donošenje Zakona o duhanu BiH i izmjenu akciza za duhan i duhanske prerađevine. Predloženim izmjenama izvršila bi se kategorizacija cigareta u tri skupine:

1. skupina A - popularne cigarete - cigarete pakirane u meko pakovanje i koje sadrže 50% domaćih duhana (virginija, berlej i hercegovački ravnjak) u čemu je najmanje 25% donjeg branja ili na njima temeljnih surogata domaćeg porijekla (tehnološki obrađeno rebro i duhanska folija), a koje su proizvedene i prvi put stavljene u promet na teritoriji BiH;

2. skupina B - cigarete sa filterom pakirane u tvrdo pakovanje i koje sadrže najmanje 50% domaćih duhana (virginija, berlej i hercegovački ravnjak) u čemu je najmanje 15% donjih branja ili na njima temeljenih surogata domaćeg porijekla (tehnološki obrađeno rebro i duhanska folija), koje se proizvode i prvi put stavljaju u promet na teritoriju BiH;

3. skupina C - u ovu skupinu spadaju sve ostale cigarete koje ne ispunjavaju uvjete za cigarete iz skupine A i B.

Predloženo je da visina posebno poreza (po jednoj paklici) iznosi:

1. na cigarete skupine A	0,50 KM,
2. na cigarete skupine B	0,80 KM,
3. na cigarete skupine C	2,00 KM.

Predloženo je da visina posebnog poreza i za ostale duhanske proizvode iznosi:

1. duhan za lulu, duhan za pušenje, šmrkanje žvakanje i dr. duhanski proizvodi (1000 gr.)	30,00 KM,
2. za cigare (1 kom.)	1,00 KM,
3. za cigarilose (pakovanje 20 kom.)	2,00 KM.

Primarna proizvodnja duhana (sva tri tipa duhana) na prostoru FBiH svake godine je u stalnom padu. Ovakom stanju umnogome doprinose neriješeni problemi oko visine poticaja i vremena isplate, tako da proizvođači gube interes za ovu proizvodnju.

Zaključeno je da se predloži Ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva FBiH da:

1. za sve robne tipove duhana (virginija, berlej i hercegovački ravnjak) treba izjedančiti visinu poticaja tako da iznosi: 1,80 KM/kg (od 1. do 4. klase);

2. isplatu novčanih poticaja vršiti u dva navrata tako što bi se 50% (od ukupnih poticaja) isplatilo u šestom mjesecu (kao akontacija), a ostatak do kraja tekuće godine, ako je otkup u cijelosti završen. Ako ima otkupa i u narednoj godini, onda izvršiti isplatu najkasnije do kraja drugog mjeseca prije ugovaranja za sljedeću proizvodnju;

3. akontaciju 50% treba isplatiti direktno na račun organizatoru proizvodnje s tim da organizator ima obavezu da sredstva proslijedi na račun proizvođača. U RS se poticaji isplaćuju direktno organizatoru proizvodnje i to do kraja tekuće godine ili odmah u prvom mjesecu naredne godine.

Zaključeno je da se ponovo uputi zahtjev Vladi FBiH i nadležnim resornim ministarstvima za subencioniranje goriva za primarnu poljoprivrednu proizvodnju, kao što je to u RS i zemljama u okruženju.

Mirsada MEŠANOVIĆ

Istraživanje prakse

Procjena mogućnosti komercijalne arbitraže

Privrednu/Gospodarsku komoru FBiH posjetili su konsultanti USAID-a u BiH dr Patricija Shaughnessy, vanredni profesor na Pravnom fakultetu Univerziteta u Stocholmu, specijalista u oblasti rješavanja komercijalnih sporova, i mr Adnan Novo, advokat iz Sarajeva, medijator u pilot-projektu, specijalista u oblasti međunarodnog privatnog prava. Cilj posjete jeste istraživanje dosadašnje prakse u rješavanju sporova, nove inicijative, zakonodavni okvir za arbitražu, potrebe i interes za arbitražu kako od biznisa i radnika tako i od drugih grupa, organizacija, institucija i grupa.

Prikupljanjem znanja, iskustava i mišljenja ključnih osoba i predstavnika organizacija koje rade u oblastima rješavanja sporova, poslovnog razvoja i radnih odnosa daće se procjena trenutnog okruženja za promociju arbitraže, te će se identifikovati odgovarajući izazovi i mogućnosti, posebno u oblasti rješavanja radnih sporova u malim i srednjim preduzećima u BiH. Nakon procjene konsultanti će dati preporuke za moguće dalje aktivnosti u ovoj oblasti.

P/GKFBiH je iznijela stav da arbitražu u okviru komorskog sistema u BiH treba razvijati i promovirati kao sudovanje manje formalno od državnog suda, uz manje troškova i sa ekspertima, članovima komora, za pojedine oblasti privrednog prava.

M. I.

Nepravilno raspoređeni kontingenti

Povodeći se dosadašnjom praksom i ove godine je, početkom juna, održan seminar za preduzeća iz BiH, koja po osnovu detašmana izvode radove u SR Njemačkoj. Organizatori su bili: Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, Vanjskotrgovinska komora BiH, privredne komore FBiH i RS

Seminaru je prisustvovalo oko 70 preduzeća iz Federacije BiH i Republike Srpske, a njemačku delegaciju su predstavljali Klaus Schuldes i Hans-Peter Sax, iz centrale ZAV-a.

Cilj je bio da se napravi zajednička analiza dosadašnje provedbe njemačko-bosanskohercegovačkog Međudržavnog sporazuma o realizaciji ugovora o radu u SR Njemačkoj, te da se otklone eventualne nejasnoće, vezane za administrativno-operativni dio realizacije Sporazuma.

U prvom dijelu seminara predstavnici njemačke delegacije su govorili o aktuelnoj situaciji, uposlenosti u Njemačkoj općenito, te kako to utječe na detaširana preduzeća i njihov rad u Njemačkoj. Istaknuto je da se investicije i poslovi u SR Njemačkoj pojačavaju i da postoji objektivna potreba za povećanim angažovanjem naših preduzeća na poslovima u SR Njemačkoj. Prema procjenama njemačkih organa, dosadašnja realizacija bosanskohercegovačkog kontingenta detašmana u SR

Njemačkoj je dosta uspješna i predviđanja su da će se ova detašmanska godina završiti sa 95% ukupne iskorištenosti kontingenta, što, svakako, daje nadu i podstrek za daljnje aktivnosti na povećanju kontingenta BiH.

Trenutno najtraženija zanimanja u SR Njemačkoj su građevinari, varijoci i bravari. Preduzeća su informisana i o aktuelnoj visini satnica za radnike, kojih se potrebno pridržavati pri radu u SR Njemačkoj.

Drugi dio seminara bio je rezervisan za pitanja iz bh. preduzeća, na koje bi trebalo da eventualno daju odgovore članovi njemačke delegacije.

Uglavnom su se odnosila na probleme vezane za dobijanje viza za "detaširane radnike", te njihovo usklađivanje sa problemima u pristupu kontrola Zolla, nerealne obaveze plaćanja Soka Bau - kasa godišnjih odmora za detaširane radnike i druge operativne probleme sa kojima se susreću naša preduzeća.

S obzirom na to da su članovi njemačke delegacije isti dan imali i

termin za sastanak u njemačkoj ambasadi, jedan od zaključaka seminara je bio da se pitanja koja su preduzeća postavljala, a koja su se odnosila na poteškoće u dobijanju ulaznih viza za radnike, budu aktualizirana i u raspravi sa predstavnicima njemačke ambasade.

Većina pitanja, koja su bila u nadležnosti organa ZAV-a, je razjašnjena, te je seminar ocijenjen korisnim za rad naših preduzeća na tržištu SR Njemačke i unapređenje buduće saradnje u praćenju i realizaciji Međudržavnog sporazuma.

U direktnim razgovorima sa predstavnicima delegacije SR Njemačke ponovno je aktualiziran problem nepravilno malog kontingenta, koji je BiH dobila iz ukupno raspoređenog kontingenta eks Jugoslavije.

Zamoljeno je da se kod utvrđivanja kontingenta za narednu detašmansku godinu ponovno za BiH sagleda mogućnost povećanja kontingenta zbog velike potražnje naših preduzeća za angažovanje radnika u SR Njemačkoj i činjenice da ostale države nastale raspadom eks Jugoslavije ne koriste ni 50% odobrenog kontingenta.

Sve to ukazuje na to da je BiH u prvoj preraspodjeli eks Jugoslovenskog kontingenta neopravdano zakinuta.

Dženana AVDIĆ

Zapažen nastup bh. privrednika

Shodno iskazanom interesu bh. poduzeća za suradnju sa Kosovom, kao i činjenici da je 1. 12. 2006. stupio na snagu Sporazum o slobodnoj trgovini između BiH i Kosova, Privredna/Gospodarska komora FBiH, u okviru programa rada Vanjskotrgovinske komore BiH i uz finansijsku podršku, organizirala je kolektivni nastup bh. privrednika na Međunarodnom općem sajmu u Prištini, od 5. do 8. juna

Na kolektivnom štandu od 100 m² predstavile su se bh. firme: Bihacka pivovara Bihać, Solana Tuzla, Vispak Visoko, My Medico Sarajevo, Feniks Travnik, Zvečevo - Lasta Čapljina, Turistička zajednica FBiH Srajevo, kao i predstavnici Privredne/Gospodarske komore FBiH i Vanjskotrgovinske komore BiH.

Ovaj sajam, inače, je najveći privredni događaj na Kosovu, koji se održava na 4.000 m² zatvorenog izložbenog prostora. Pored BiH, predstavila su se poduzeća iz Bugarske, Hrvatske, Srbije, Crne Gore, Makedonije, Grčke, Italije, Austrije, Kosova, Njemačke, Velike Britanije i drugi. Učestvovalo je oko 100 izlagača od kojih 40% stranih i 60% domaćih.

Privreda Kosova još uvijek nije dovoljno razvijena i ovisna je o uvozu spektra proizvoda. Kosovo je u prvih četiri mjeseca 2007. godine uvezlo robe u vrijednosti od 9,3 miliona KM, dok je istovremeno izvezla robe u vrijednosti 2,8 miliona KM.

Kako Kosovo još uvijek nema razvijene velike proizvodne kapacitete, bh. proizvođači imaju veliku mogućnost plasmana svojih proizvoda u ovoj zemlji. Postoji veliki interes kosovskih privrednika za bh. kompanije i njihove proizvode.

Tome je, u velikoj mjeri, pridonijelo i predstavljanje bh. privredne delegacije na Javnom servisu Kosova, na kojoj su izlagači imali priliku predstaviti svoje kompanije, proizvode, kao i poslovne namjere na tržištu Kosova.

Pored velikog interesa kosovskih privrednika za privrednu suradnju sa

BiH, premijer Kosova Agim Čeku sa suradnicima posjetio je zajednički štand P/GKFBiH i VTKBiH, kao i naših izlagača.

Iako obim razmjene nije velik, BiH ostvaruje suficit i u razgovoru sa Besimom Beqajem, predsjednikom Privredne komore Kosova i njegovim suradnicima, dogovoreno je da obje komore rade na pripremi izložbe bh.

proizvoda u Prištini koja bi trebala da bude do kraja tekuće godine.

S obzirom na ostvarene kontakte i konkretne poslovne dogovore između kosovskih i bh. privrednika, očekujemo da će u narednom periodu kompanije iz naše zemlje i njihovi proizvodi biti zastupljeniji na tržištu Kosova. Tome uveliko pridonosi i Sporazum o slobodnoj trgovini koji je već u primjeni. Kolektivnim nastupom bh. izlagača na Sajmu u Prištini uspješno smo otvorili još jedno tržište za plasman naših proizvoda, imajući u vidu sve pogodnosti ovog tržišta: njegovu blizinu, veliku potražnju za svim vrstama robe, konkurentnu cijenu naših roba, uspostavljene veze i Ugovor o slobodnoj trgovini.

Šemsa ALIMANOVIĆ

MIMS

Prvi izvoz hrane i pića iz BiH u Pakistan

Iz Sarajeva ka Pakistanu otišao je prvi kontingent hrane i pića Klasa, Sarajevske pivare i Vegafruta, što je, ujedno, i prvi izvoz prehrambenih proizvoda iz BiH na pakistansko tržište

- Sve je počelo posjetom delegacije Klasa i MIMS-a sajmu "Expo" u Karachiu. Nakon inicijalnih kontakata i intenzivnih pregovora, "probili smo led" i nadamo se da će nakon ovoga pakistansko tržište biti otvorenije za bh. proizvode. Od početka smo osjećali blagonaklonost Pakistanaca prema BiH. Zastupljenost naše hrane i pića na pakistanskom tržištu treba dodatno učvrstiti prijateljstvo između ove dvije države - istakao je Benjamin Vukotić, direktor Sektora izvoza u Klasu.

Preko grupacije MIMS iz Pakistana će se u BiH uvoziti mandarine, narandže, mango i ostalo svježije voće, te koncentri za sokove. Ambasador BiH u Pakistanu Damir Džanko je, ovom prilikom, kazao da izvoz prvih količina domaćih prehrambenih proizvoda grupacije MIMS na pakistansko tržište zaslužuje punu pažnju i podršku, jer je riječ o tržištu velikih potencijala.

- Poslovnim potezom grupacije MIMS prehrambeno-prerađivačka industrija BiH prvi put će biti zastupljena u zemlji koja ima oko 160 miliona stanovnika. Pakistanska ekonomija u posljednjih sedam godina bilježi rekordan rast od 7,5 posto godišnje, čime se svrstava uz bok ekonomije Kine i Indije", kazao je ambasador Džanko.

Proizvodi Sarajevske pivare, Klasa i Vegafruta na pakistanskom tržištu naći će se uz najjače brendove iz Evrope i Amerike, poput Nestlea, Eviana, Perriera.

Kvalitet proizvoda MIMS će sigurno omogućiti plasman šire palete proizvoda iz grupacije i njihovo ravnopravno učešće na ovdašnjem tržištu.

- Ovakva poslovna politika MIMS-a značajno doprinosi i unapređenju ekonomskih odnosa dviju država koji se odlikuju izvrsnim političkim i izrazito prijateljskim vezama - istakao je ambasador BiH u Pakistanu.

“Ekobis 2007”

Peti festival zdravog života

Od 6. do 9. septembra, u Bihaću će se održati 5. međunarodni ekološki sajam “Ekobis 2007.”, pod nazivom “Peti festival zdravog života”. Na površini oko 10.000 kvadratnih metara, na adi rijeke Une predstaviće se industrije čija proizvodnja ne zagađuje okoliš. Ove godine je lokacija sajma Gradska otoka u samom centru Bihaća. Sajam je izložbeno-prodajnog karaktera, a održaće se i niz manifestacija

“Ekobis” je ciljana selektivna priredba odabranih sadržaja koje prate ekološke trendove svijeta u oblasti turizma, ekologije i proizvodnje zdrave hrane.

Prema riječima predsjednika PK USK Ismeta Pašalića, sajam “Ekobis” je dobra prilika za poslovne kontakte, ali i da se na jednom mjestu upoznaju istomišljenici, razmijene iskustva, razgledaju najnovija dostignuća u proizvodnji i tehnologijama, spoznaju naučni trendovi, te da se susretu proizvođači i prerađivači sa trgovcima i potrošačima. Zahvaljujući dosadašnjim sajmovima uspostavljeni su kontakti sa 18 regija i realizirano je 140 projekata, istakao je Pašalić.

- Uspjeli smo formirati i prvu ekološku poljoprivrednu zadrugu, koja će na ovogodišnjem sajmu prezentirati proizvodnju šipurka - izjavio je Pašalić.

U saradnji sa Gospodarskom zbornicom Slovenije, na sajmu će se

organizirati konferencija o koridoru III, koji povezuje Novo Mesto, Karlovac, Slunj i Bihać. Ovaj koridor važan je zbog daljnjeg razvoja ove regije.

Direktorica sajma Sadeta Gutlić prezentirala je program i sadržaj “Ekobis 2007.”

“U okviru pratećih sadržaja sajma, svake godine organiziraju se edukacijski programi, okrugli stolovi, stručni skupovi, prezentacije i promocije firmi, proizvoda i projekata, poslovni susreti privrednika, ekološke akcije, dječije ekološke radionice, gastro-festival, kulturno-umjetnički, sportsko-rekreativni sadržaji i dr”, navela je ona.

Iz bogatog sadržaja izdvojila je održavanje okruglog stola o temi “Tehnologija za zaštitu okoline”, zatim “Infrastruktura za razvoj malih i srednjih preduzeća”, kao i konferenciju o razvojnem koridoru “Evropski koridor III”, koji bi, pojasnila je ona, povezi-

vao preko Novog Mesta, Karlovca i Bihaća sa jugoistočnom Evropom.

Pored izlagača iz BiH, Hrvatske, Srbije, Crne Gore, Slovenije, Austrije, Njemačke, Češke, Slovačke, Italije, čije su firme izlagale na prethodnim sajmovima, kao i iz Finske i Izraela, ove godine očekuje se učešće i Posavske županije, i oko 10 zemalja iz jugoistočne Evrope.

A. A. - F.

U Budvi

9. sajam malih i srednjih preduzeća

Deveti sajam malih i srednjih preduzeća održati će se u Budvi od 25. do 27. oktobra. Organizovan je kao manifestacija opšteg tipa i međunarodnog je karaktera. Biće organizovane prateće sajamске manifestacije uz učešće gostiju iz regije (preduzeća, institucije/organizacije koje se bave razvojem malih i srednjih preduzeća, biznis asocijacije i slično).

U istom terminu održava se i 4. sajam poslovnih usluga i investicija, čime preduzeća dobijaju mogućnost neposrednog kontakta i pristupa ovom, za njih veoma korisnom privrednom segmentu.

Omogućiti će razmjenu informacija i direktno uspostavljanje poslovnih kontakata u cilju poboljšanja dosadašnje poslovne pozicije preduzeća na tržištu, prezentaciju proizvoda, upoznavanje sa konkurencijom i slično, što konsekvntno dovodi do povećanja obima poslovanja.

Organizatori su Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća Podgorica i A.D. Jadranski sajam Budva.

Prijavni obrasci mogu se naći na web stranici Komore, www.kfbih.com, na stranici aktuelnosti. Rok za podnošenje prijave je 25. septembar 2007. godine.

Detaljne informacije mogu se dobiti na telefone organizatora: 086/410-400 i 410-410.

M. I.

Krajem avgusta

Gradačaćki sajam

Od 29. avgusta do 2. septembra u Gradačcu će se održati 34. međunarodni sajam poljoprivrede i prehrambene industrije “Sajam šljive”. Gradačaćki sajam je najstarija privredna manifestacija u BiH, na kojoj će i ove godine učestvovati proizvođači i prerađivači voća, povrća, mesa, mlijeka, bezalkoholnih i alkoholnih pića, proizvođači sjemenskog i sadnog materijala, mineralnih đubriva i zaštitnih sredstava, proizvođači ambalaže za prehrambenu industriju, finansijske, naučne i prometne ustanove i organizacije.

Za vrijeme trajanja sajma održat će se naučno savjetovanje Agro - TECH, u organizaciji Poljoprivrednog fakulteta Sarajeva i Tehnološkog fakulteta Tuzla, na kojem će svoje radove predstaviti naučni radnici iz BiH i inostranstva.

Biće to mjesto bogate ponude i potražnje, mjesto za brojne poslovne kontakte, promocije novih proizvoda i tehnologija.

Očekuje se dolazak oko 280 izlagača iz BiH i inostranstva.

M. M.

Opredjeljenje Vlade FBiH su tržišni principi prodaje drveta

ŠGD "Hercegbosanske šume" Kupres, u suradnji sa Privrednom/Gospodarskom komorom Federacije BiH - Grupacija šumarstva i drvne industrije, Udruženjem šumarskih inženjera i tehničara FBiH Sarajevo i Hrvatskim šumarskim društvom Mostar, organizirao je sastanak direktora šumsko-gospodarskih društava, 21. juna, na Kupresu

Sastanak je vodio Milan Raštegovac, direktor ŠGD "Hercegbosanske šume", a prisustvovali su ministri za šumarstvo i privredu Hercegbosanske županije, predsjednik Privredne/Gospodarske komore FBiH i predstavnik Natron Hayat-a iz Maglaja.

Na sastancima direktora šumsko-gospodarskih društava, koji se organiziraju prema potrebi i o određenim temama, raspravlja se o svim problemima vezanim za šumarstvo. Na Kupresu je bilo riječi o Metodama prodaje drveta i određivanju cijena šumskih drvnih sortimenata, predstavljen je Projekat očuvanja i zaštite šuma i Poticaji za šumarstvo u 2006. i za 2007. godinu.

Vlado Soldo, savjetnik Federalnog ministra za šumarstvo, naveo je prioritete aktivnosti koje Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodopri-

vrede i šumarstva nastoji provoditi. Akcenat rada resornog ministarstva usmjerit će se na zakonodavstvo, šumarske institucije, politiku prodaje drveta, financije, planiranje u šumarstvu. U posljednje vrijeme sve je više pritužbi od prerađivača drveta zbog netransparentnosti prodaje drvnih sortimenata.

Kako bi se provelo navedeno, treba uskladiti postojeće zakonske akte i donijeti preostale akte u svrhu provedbe Zakona o šumama.

Vlada FBiH kao vlasnik šuma opredijeljena je za tržišne principe prodaje drveta i insistirat će na njihovoj provedbi, uz napomenu da najviše pritužbi prerađivača drveta dolazi zbog netransparentnosti prodaje drveta.

Prodaja drveta vršit će se prema kriterijima za odabir kupaca i potpisi-

vanjem kupoprodajnih ugovora kao i primjenom metode centraliziranog javnog nadmetanja i drugih tržišno baziranih mehanizama za formiranje cijena prilikom prodaje drveta svim poduzećima prerade drveta kako u privatnom tako i u državnom vlasništvu. Do kraja 2008. godine polovina drveta porijeklom iz državnih šuma prodaće se ovim metodama.

Prema riječima Alojza Dundëra, direktora PIU projekta, finansirat će se projekti očuvanja i zaštite šuma pored rada na državnoj inventuri šuma.

Sredstva OKŠ-a, prema riječima Omera Pašalića, direktora Federalne uprave za šumarstvo vraćat će se u šumarstva preko projekata: transferi poduzećima koja gospodare šumama, projekti očuvanja i povećanja bioraznolikosti, naučnoistraživački radovi i stručne ekspertize, obrazovanje kadrova, kupovina šuma i šumskog zemljišta, prioritetni projekti koji su od interesa za FBiH, BiH i značajni su za evropske integracije.

Poruka sa ovog skupa jeste da se šume proglašavaju državnim interesom, šumari ih ne uništavaju nego naprotiv oni su ti koji ih čuvaju i njima gospodare.

Šemsa ALIMANOVIĆ

Sastanak o CEFTA-i i zaštiti domaće proizvodnje

Kratkoročnim mjerama pomoći poljoprivredu

Entitetska ministarstva poljoprivrede i finansija, u koordinaciji s Ministarstvom vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, utvrdit će konačan prijedlog izmjena i dopuna Zakona o carinskoj tarifi. U tom periodu treba utvrditi da li postoji mogućnost da se iz entitetskih budžeta iznađe način za povećanje finansijskih sredstava za podsticaj poljoprivredne proizvodnje i da li postoji mogućnost za skidanje takse na poljoprivredno gorivo. Ovo su zaključci sa sastanka kojeg je predsjedavajući Vijeća ministara BiH Nikola Špirić održao u

Sarajevu s nadležnim predstavnicima državnih i entitetskih vlasti i razgovarao o potrebi ratifikacije Centralnoeuropskog ugovora o slobodnoj trgovini (CEFTA), s osvrtnom na poziciju poljoprivrede i poljoprivrednika u BiH, saopćeno je iz Vijeća ministara BiH. Špirić je ocijenio neophodnim da se kratkoročnim mjerama pomogne poljoprivreda u BiH sve dok sistemske mjere ne budu davale dugoročne rezultate.

Na sastanku su učestvovali ministar finansija i trezora BiH Dragan Vrankić, ministar spoljne trgovine i ekonomskih odnosa BiH Slobodan Puhac, predsjednica parlamentarne Komisije za spoljnu trgovinu i carine BiH Snježana Rajlić, ministar finansija RS-a Aleksandar Džombić, ministar finansija FBiH Vjekoslav Bevanda, ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS-a Radivoje Bratić, ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva FBiH Damir Ljubić i predstavnik Direkcije za evropske integracije BiH Amila Alihodžić.

Turizam u BiH ima potencijal

Članovi vijeća Globalne alijanse za partnerstvo u međunarodnom razvoju (GAPID) smatraju da turizam u BiH ima izuzetan potencijal i tu su oblast identificirali kao oblast isplativog ulaganja u ovu zemlju

Članovi vijeća Globalne alijanse za partnerstvo u međunarodnom razvoju (GAPID) smatraju da turizam u BiH ima izuzetan potencijal i tu su oblast identificirali kao oblast isplativog ulaganja u ovu zemlju.

- Napravili smo nacrt strateškog plana Transformiranje BiH u jednu od deset najjačih turističkih destinacija u deset godina u Evropi, pod naslovom "BiH 10-10". On će biti predstavljen vlastima i stavljen na raspolaganje investitorima kako iz BiH tako i izvan nje - kazao je

predsjedavajući GAPID-a Muhamed Mahatir, bivši premijer Malezije.

Članovi vijeća GAPIDA iz više zemalja svijeta identificirali su turizam kao najprivlačniju oblast za ulaganje u ovu zemlju. Smatraju da se BiH treba na međunarodnoj sceni predstaviti na odgovarajući način, a jedna od tih ideja jeste uspostaviti turistički odbor za BiH koji će ovu zemlju "jednim glasom" predstaviti kao jako dobru turističku destinaciju.

Pored turizma kapital bi trebalo, zaključili su, ulagati i u infrastrukturu, posebno hotele, kao i jačanje transportnih veza (komunikacija) sa BiH, tačnije zračnih linija. Spomenut je i projekt odgajanja liderstva u BiH.

- Ovo je preliminarna diskusija.

Ovom prilikom želimo identificirati oblasti za ulaganja, ali još nismo preuzeli konkretne obaveze - kazao je Mahatir, potvrđujući kako su učesnici pokazali veliku zainteresiranost za ulaganje u BiH.

Dosta entuzijazma je bilo i za oblasti identificirane od bh. vlasti. Spomenute su proizvodnja električne energije, izgradnja putne mreže, poboljšanje administrativne efikasnosti i jačanje sektora obrazovanja. Svrha svega jeste u tome da BiH postane što atraktivnija za strana ulaganja.

Hercegovačko-neretvanski kanton

Turizam ne donosi zaradu turističkoj zajednici

Boravišna taksa, propisana Zakonom o turističkim zajednicama (TZ) Federacije BiH, gotovo da se ne naplaćuje na području Hercegovačko-neretvanskog kantona (HNK), kazao je zamjenik direktora TZ HNK Semir Temim

Dnevna boravišna taksa za turiste iznosi jedan KM po svakom turistu i dužne su je plaćati turističke organizacije koje dovode turiste.

Boravišna taksa za noćenje iznosi dav KM, a nju su dužni plaćati vlasnici hotela i pansiona.

"Iako godišnje Mostar, Međugorje i druge dijelove Hercegovine posjete milioni turista, tokom prošle, i prvih mjeseci ove godine, TZ HNK nije ostvarila niti jednu marku po osnovu dnevne boravišne takse", kazao je Temim.

Istakao je da se malo novca izdvaja i na ime boravišne takse za noćenja.

"Tako je po ovom osnovu prošle godine u Mostaru uplaćeno tek 35.808 KM, od čega su 30.000 KM uplatili hoteli Ero, Bevanda i Bristol, a samo 5.000 KM ostali brojni mini pansioni i privatnici koji izdaju sobe", kaže Temim.

Dodao je da je u Međugorju, koje godišnje posjeti više miliona ljudi, lani uplaćeno samo 9.268 KM, što znači da je bilo samo oko 4.600 noćenja.

"Prema određenim podacima, u Međugorju ima između pola miliona i milion noćenja, a samo 4.600 prijavljenih. To je apsurdno", istakao je on.

U Neumu je ostvareno 156.778 KM po osnovu boravišne takse za noćenja, iako ima manje turista nego u Međugorju.

Voditelj TZ HNK podružnica Mostar Mensud Duraković za ovakvo katastrofalno stanje u turizmu krivi inspekcije i finansijsku policiju, koji, kako je istakao, uopće ne rade svoj posao.

"Bezbroj puta smo ukazivali na alarmantno stanje, jer prihod koji bi dobili od boravišne takse išao bi u razvojne turističke projekte. Ne znam šta još da uradimo kako bi nadležni organi počeli raditi svoj posao", kazao je Duraković.

U TZ HNK ističu da, ako se nastavi ovako negativan trend, Mostar će i ove godine imati malo koristi od turizma.

Poticaji privrednim subjektima

Ministarstvo privrede Zeničko-dobojskog kantona objavilo je, početkom drugog kvartala ove godine, Javne pozive za sve vrste poticaja vezano za razvoj privrede ovog kantona. Odobreni iznos je 2,5 miliona KM, a namijenjen je subvencioniranju proizvodnje u 2007. godini. Dakle, svi proizvodni privredni subjekti mogu konkurisati:

* Za subvencije pri uvođenju i certifikaciji po međunarodnim standardima za upravljanje kvalitetom;

* Za administrativne troškove pri izgradnji proizvodnih objekata;

* Za regresiranje kamata na investicijske kredite;

* Za investicije obrtnika i slično.

Subvencionirat će se uvođenje i certifikacija sistema upravljanja kvalitetom po međunarodnim standardima ISO 9001, ISO 14000, HACCAP, ISO 1705, ISO 18000, uvođenje CE znaka i slično, a ova odredba važi za proizvodne i za uslužne djelatnosti. Visina sredstava iznosi od 5.000 do 20.000 KM, u ovisnosti od standarda koji uvode, kao i broja zaposlenih u kompaniji.

Kod subvencioniranja administrativnih troškova privrednici imaju

moгуćnost da dobiju poticaj u iznosu od 8.000 do 72.000 KM, za subvencioniranje dijela troškova investitora: naknade za građevinsko zemljište, naknade za pretvaranje građevinskog u poljoprivredno zemljište, komunalne priključne takse i slično.

Kod poticaja za regresiranje kamata na investicijske kredite, čiji je iznos veći od 100.000 KM i kamata veća od 6%, investitori će moći dobiti poticaj u maksimalnom iznosu od 30.000 KM po godini, a najduže u trajanju od tri godine. Pri utvrđivanju iznosa godišnjeg poticaja, primjenjivat će se stopa visine 2,5% od investicije.

Ovakva praksa pomoći privrednim subjektima traje već duži period u ZE-DO kantonu.

Ove godine predviđena je i nova vrsta poticaja, koja predstavlja pilot-projekat ZE-DO kantona, a odnosi se na subvencioniranje investicija u oblasti proizvodnih obrtničkih djelatnosti, za one koji se bave tradicionalnim zanatima i posebno za mlade obrtnike. Obrtnici po ovom osnovu mogu dobiti poticaj u iznosu 1.000 do 8.000 KM, i 5% od vrijednosti investicije koja iznosi 10.000 do 100.000

KM. Sličnu praksu ovaj kanton imao je i prošlih godina.

To je pokazala i promocija podsticajnih projekata u Vladi ZE-DO kantona, upriličena u septembru prošle godine, kada su Vlada, Ministarstvo privrede i Privredna komora ZE-DO kantona promovirali projekte poticaja za 91 kompaniju, kojima su dodijeljena nepovratna sredstva u iznosu od tri miliona maraka. Sredstva su namjenski dodijeljena za uvođenje međunarodnih standarda za upravljanje kvalitetom, subvencioniranje administrativnih troškova proizvodnih investicija i regresiranje kamata na investicijske kredite. U raspodjelu ovih sredstava bili su uključeni privredni subjekti svih opština ovog kantona.

Odbor Udruženja metalske i elektro industrije FBiH, u Strateškim pravcima razvoja ovog segmenta industrije FBiH, kao i odlukama koje je ovaj odbor donosio na svojim sjednicama zalagao se, upravo, za uvođenje ovakvih stimulativnih mjera i upućivao ih Vladi FBiH i resornim ministarstvima. Opravdanost takvih postavki potvrđuje upravo primjer ZE-DO kantona.

Realizacijom ovog, po mnogo čemu, jedinstvenog projekta u BiH, Vlada, odnosno Ministarstvo privrede ovog kantona, realizuju i svoju misiju, a to je obezbjeđenje što povoljnijeg poslovnog ambijenta, time i uvećanje prihoda, što potvrđuju i egzaktni pokazatelji.

Mr N. ŠEHIĆ - MUŠIĆ

Ministarstvo vanjskih poslova BiH

Nova Internet stranica

Ministarstvo vanjskih poslova BiH pustilo je u rad novu web stranicu - www.mvp.gov.ba, s ciljem pružanja što više konkretnih informacija stranim poslovnim subjektima o mogućnostima poslovanja sa BiH, kao i bh. firmama o mogućnostima uspostave partnerskih odnosa sa stranim firmama.

Na web stranici je dostupna rubrika sa informacijom: Ekonomska oblast - poslovne mogućnosti za firme i BiH gdje se svakodnevno objavljuju upiti / tenderi / pozivi za saradnju stranih firmi sa firmama iz BiH, koje Ministarstvo dobiva preko ambasada i konzulata naše zemlje. U pomenutoj rubrici su objavljene liste bh. firmi po sektorima (automobilska industrija i proizvodnja dijelova za automobilsku industriju, građevinarstvo i proizvodnja građevinskog materijala, hemijska i farmaceutska, mašinska, tekstilna, drvna, poljoprivredno-prehrambena i vojna industrija). Firme iz BiH mogu dostavljati svoje prijedloge za eventualnu dopunu, kao bi pomenute liste bile što potpunije i redovno ažurirane.

Za sve informacije, može se kontaktirati Ministarstvo vanjskih poslova (Odsjek za ekonomsku diplomaciju), telefoni: 033 281 291, 281 130 i faks: 033 472 188 ili e-mail: ekonomska.diplomacija@mvp.gov.ba

M. M.

Stanje elektroenergetskog sektora

U Federaciji BiH prošle godine proizvedeno je 8.247,9 GWh električne energije, odnosno 36 odsto više od plana, a 9,5 odsto više nego u 2005., navodi se u usvojenoj Informaciji o stanju energetskog sektora FBiH

Informacija je još prošle godine u septembru bila dostavljena u parlamentarnu proceduru, ali ona do sada nije razmatrana. Od 1. jula nastupa i primjena Kyoto protokola vezano za emisiju štetnih gasova.

Prema ovoj Informaciji, najviše struje isporučile su termoelektrane (58,3 odsto), dok su hidroelektrane sudjelovale s 40,9, a male hidroelektrane s 0,8 odsto.

Tokom 2007. godine trebale bi biti okončane aktivnosti na povezivanju elektroprivreda i rudnika.

Uz to, hidroelektrane bi trebale biti prestrukturirane u četiri supsidijarna društva: HE Rama, HE Mostar, HE Peć-Mlini, zatim HE Čapljina, te HE Jajce 1 i HE Jajce 2 kao supsidijarna društva Elektroprivrede HZ HB, a HE Jablanica, HE Grabovica i HE Salakovac kao supsidijarno društvo Elektroprivrede BiH.

Prestrukturiranje očekuje i distributivna poduzeća.

Lani je Elektroprivreda BiH ostvarila dobit od 5,4 miliona, a Elektroprivreda HZ HB od oko jednog miliona KM.

Inače, obje elektroprivrede od potrošača su na kraju 2006. godine potraživale ukupno više od 227 miliona KM.

Sve izraženija tendencija u korištenju prirodnog gasa dovela je do prošlogodišnje potrošnje u FBiH od 223.000.000 m³, pri čemu je ostvarena visoka razina naplate od 95 posto.

Razvojni planovi usmjereni su ka plinovodu Visoko - Brnjaci, kao i gradnju mreža u Srednjobosanskom kantonu i Gornjem Podrinju.

Maloprodajnu mrežu u oblasti naftnog gospodarstva u FBiH čini 535 benzinskih crpki.

U FBiH je registrirano 360 dobavljača naftnih goriva, što govori o usitnjenosti tržišta.

Iako, sa stajališta konkurentnosti, to može biti pozitivno stanje, s aspekta ekonomičnosti može se govoriti o neracionalnom ponašanju.

Posljednjih godina intenzivirana su istraživanja o mogućnosti korištenja vjetra za proizvodnju električne energije.

Osobito se to odnosi na plato Podveležja, a Vlada FBiH je 2005. godine prihvatila projekt "Analiza mogućnosti korištenja vjetra u proizvodnji električne energije na teritoriju BiH", te donaciju Vlade Kraljevine Španjolske za njegovu realizaciju.

Vahid Hećo, federalni ministar energije, rudarstva i industrije, izjavio je da su u zadnje dvije godine izvršene bitne reforme, pogotovo u elektroenergetskom sektoru.

"U gasnom sektoru imamo problema, međutim, postoje međuentitet-ski problemi, jer Republika Srpska ima plan malo drugačiji od onoga što treba da se uradi na državnom nivou. Imam informacije od nadle-

Investiranje u BiH

Energija, okoliš i infrastruktura

Italijanski Institut za vanjsku trgovinu (ICE), u suradnji sa Italijanskom Ambasadom i Agencijom za promociju stranih investicija (FIPA), organizirao je jednodnevni seminar "Investiranje u BiH: Energija, okoliš i infrastruktura", koji je održan, 18. juna, u Sarajevu

ICE - Italijanski institut za vanjsku trgovinu je vladina ustanova sa sjedištem u Rimu, mrežom od 16 ureda u Italiji i 104 ureda u 80 zemalja svijeta koji imaju cilj da:

- Promoviraju i razvijaju ekonomske i privredne odnose Italije sa inozemstvom;

- Pružaju podršku italijanskim malim i srednjim preduzećima u procesu internacionalizacije.

Sve inicijative ICE-a odvijaju se kroz rad četiri osnovna odjela:

1. Informacije,
2. Obuka,
3. Promocija i
4. Suradnja.

Koji prate zakonodavstvo i međunarodnu regulativu, koja uređuje djelovanje javnih institucija na principima slobodne tržišne konkurencije.

Seminar u Sarajevu organiziran je s ciljem da se prezentacijom stanja u oblastima energije, infrastrukture i zaštite okoliša u BiH, te predstavljanjem projekata

žnog ministra da ćemo prevazići te probleme i da ćemo zajednički graditi primarni sistem, primarnu gasnu mrežu na nivou države BiH", rekao je Hećo.

Istakao je da će svih 28 kompanija u kojima se vrši racionalizacija nadzornih odbora održati skupštine.

"Sve skupštine zakazane su na primjeren način, jedino imamo problema sa Elektroprivredom BiH. Nadzorni odbor ne prihvata da uvrsti dvije tačke, a to je razrješenje postojećeg, te imenovanje novog Nadzornog odbora i zato je ovo Ministarstvo podnijelo prekršajne prijave protiv pet članova nadzornih odbora zbog toga što su napravili privredni prestup i nisu udovoljili dioničarima što je u skladu sa privrednim društvima. Ako ne uvrste ove tačke u dnevni red, snosiće krivičnu i materijalnu odgovornost za nastalu štetu", kazao je Hećo.

iz pomenutih sektora, privuku italijanske firme, zainteresirane za ulaganja i suradnju sa bh. firmama. Krajnji cilj seminara je industrijska suradnja italijanskih i bh. privrednih subjekata u energetske sektoru, te u oblastima okoliša i infrastrukture.

Predstavnici bh. institucija i privrednih subjekata prezentirali su svoje aktivnosti, kao i partnere koje već imaju. Direktor Agencije za promociju stranih investicija Haris Bašić prezentirao je opšte pogodnosti i ekonomski ambijent u BiH. Direktor Direkcije za auto-cestu Federacije BiH Eldar Trhulj je informisao o toku realizacije projekta panevropskog koridora 5c i predstavio rezultate dosadašnjih priprema projektne dokumentacije, kao i ispunjenje ostalih uslova za izgradnju cesta u drugim područjima BiH. U prezentaciji projekata cestovne infrastrukture bilo je riječi o onom što treba da se realizira 2008. i kasnijih godina. Direktor Instituta za projektovanje saobraćaja iz Sarajeva dr Ešref Gačanin govorio je o mogućnosti investiranja u BiH, u nekom budućem vremenu, kao i neke polazne elemente transportne politike u BiH. Kada je u pitanju energetske sektor, naznačeni su projekti koje već finansiraju investitori iz Češke i Velike Britanije. Predstavnik Elektroprivrede HZHB prezentirao je mogućnost investiranja u vjetroelektrane, u iznosu od 240 miliona eura, čija bi izgradnja mogla početi odmah. Iako su bili najavljeni, predstavnici Elektroprivrede BiH nisu imali prezentaciju o aktuelnim investicijama i projektima za koja su im potrebna sredstva. O aktivnostima u oblasti željezničke infrastrukture i načinu finansiranja govorio je Hamdija Šaljić, direktor Javne korporacije Željeznica BiH.

Predstavnik Evropske banke za obnovu i razvoj Giulio Moreno govorio je o rezultatima dosadašnjih investiranja u BiH, uz nagovještaj nekih projekata čiju će realizaciju podržati, kao što je preprivatizacija aerodroma u Banjoj Luci, Mostaru i Tuzli. Opšti je utisak da seminar nije postigao postavljeni cilj, jer italijanski partneri nisu imali odgovarajuće sagovornike i u okviru bilateralnih susreta. Privrednici zainteresirani za finansiranje od inopartnera moraju imati adekvatne projekte i spremnost da odgovore na pitanja, koja idu u prilog realizaciji naznačenih poslova ili aktivnosti.

Mr Nafija ŠEHIĆ-MUŠIĆ

Samit u Zagrebu

Energija ne smije služiti političkim ciljevima

Proizvođači i potrošači energije, kao i tranzitne zemlje neće koristiti energiju kao sredstva za postizanje političkih ciljeva, ističe se u izjavi predsjedavajućeg energetskog samita predsjednika RH Stjepana Mesića kojom je završen skup u Zagrebu

Energija će, kao specifična roba u tržišnim uslovima, biti dostupna svim zainteresiranim stranama u komercijalnim i konkurentskim uslovima, stoji u izjavi. Sudionici Energetskog samita saglasni su da se mora osigurati slobodna i neometana dos-

tupnost energije i distributivnih puteva, a sve zainteresovane zemlje moraju imati jednake uslove investiranja u energetske projekte. Istaknuli su i spremnost na usklađivanje svojih energetskih politika i promicanje zajedničkih ulaganja u nove izvore energije i obnovu starih, kao i u projekte transporta i tranzita energenata na evropska tržišta. Visoki dužnosnici zemalja jugoistočne Europe, također, ističu diversifikaciju izvora i distributivnih pravaca, kao i proširenje mreže naftovoda i plinovoda koji će biti od opšte koristi za sve zemlje koje povezuju. Pronalaženje i korištenje energenata ne smiju ugroziti očuvanje i zaštitu okoliša, slažu se sudionici samita, osobito imajući na umu problem klimatskih promjena. Stoga korištenje alternativnih i obnovljivih izvora energije, kao što su bioenergija, solarna energija i energija vjetra mora postati trajan cilj i ključna tačka svjetske energetske stabilnosti, navodi se u izjavi. Na zagrebačkom sastanku, kojemu je domaćin bio hrvatski predsjednik Stjepan Mesić, sudjelovali su predsjednik Rusije Vladimir Putin, Albanije Alfred Moisiu, Rumunjske Traian Basescu, Makedonije Branko Crvenkovski, Crne Gore Filip Vujanović, Bugarske Georgi Parvanov, Srbije Boris Tadić, predsjedavajući Predsjedništva BiH Nebojša Radmanović. Sloveniju je predstavljao ministar za strateški razvoj Žiga Turk, Grčku zamjenik ministra razvoja Anastasios Nerantzis, a Evropsku komisiju savjetnik Cristobal Burgos Alonso.

Konferencija

Mala i srednja preduzeća na putu ka EU

Konferencija o temi "Mala i srednja preduzeća u BiH na putu u Evropsku uniju - načini za promoviranje razvoja preduzeća", koja je održana u Sarajevu, imala je za cilj naglasiti predstavljanje takvih preduzeća kako bi se podržali stimulatívni programi za njihov razvoj. Konferenciju su organizovali Delegacija Evropske komisije (EC) u BiH, EURED II projekt - Aktivnosti za regionalni razvoj i razvoj poduzetništva i EU TAC - Projekt treninga i konsultacija malih i srednjih preduzeća. Konferenciju je otvorio šef Odjela za ekonomski razvoj i prirodne resurse u Delegaciji EC-a u BiH Kjartan Bjorsson. Naglasio je da dobro razvijen sektor malih i srednjih preduzeća doprinosi ukupnom rastu ekonomije i povećanju zaposlenosti. Ovaj

sektor je, za razliku od velikih privrednih sistema, inovativniji i prilagodljiviji promjenama na tržištu.

Bitno je osposobljavanje institucija za podršku poduzetništvu, te donošenje strategije i zakona na državnom nivou u ovoj oblasti. Savjetnik za implementaciju Evropske povelje o malim preduzećima pri Organizaciji za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD) Peter Milford prezentovao je najvažnije izvode iz Izvještaja o implementaciji Povelje na zapadnom Balkanu kako bi ilustrirao stanje u ovoj oblasti i podvukao da implementacija evropske Povelje za mala preduzeća poboljšava poslovnu klimu i omogućuje razvoj poslovanja u BiH.

Stvaranjem inovacija i novih radnih mjesta, mala i srednja preduzeća pomažu u kreiranju puta do Evropske unije i unutrašnjeg evropskog tržišta. Pripremom ove konferencije, dva projekta koje finansira EU željela su privući pažnju na pozitivne snage u poslovnom sektoru i dati riječ predstavnicima malih i srednjih preduzeća koji uspijevaju da prevaziđu brojne prepreke i ostvaruju dobre poslovne rezultate s naglaskom na povećanje konkurentnosti kao nešto što bi se trebalo još više podsticati u BiH. Učesnici konferencije predstavili su iskustva u stvaranju kompanije koja se brzo razvija u BiH, te o izazovima u osnivanju i razvoju takvih kompanija i važnost edukacije u poslovnim procesima.

Novi sistem

Registriranje preduzeća za samo pet dana

Ambasador Velike Britanije u BiH Metju Rajkroft (Matthew Rycroft), sredinom juna, je u Kantonalnom sudu u Sarajevu predstavio novi sistem za registraciju poslovnih subjekata, koji će omogućiti registraciju novih preduzeća u BiH za samo pet dana

Ovaj četverogodišnji projekat reforme registracije poslovnih subjekata u BiH, koji je sa 2,7 miliona KM finansirao Ured za međunarodni razvoj Vlade Velike Britanije (DFID), ambasador Rajkroft predstavio je zajedno sa visokim predstavnikom i specijalnim predstavnikom Evropske unije (EU) Kristijanom Švarc-Šilingom (Christian Schwarz-Schilling), potpredsjednikom Vlade Republike Srpske (RS) Anonom Kasipovićem i predsjednikom Općinskog suda Sarajevo Goranom Salihovićem.

"BiH je trenutno na 95. mjestu, od 175 zemalja koje su upoređene, po lakoći poslovanja. Još uvijek treba, u prosjeku, 44 dana za registraciju preduzeća u Federaciji BiH i 32 dana u RS, po podacima s početka godine. Međutim, od sada će proces registracije u 16 specificiranih sudova u BiH biti završen za pet radnih dana",

kazao je Rajkroft. Proces registracije uključuje i dobijanje poreskog identifikacijskog broja.

"Rješenje o registraciji će vrijediti i biće jednoobrazno za čitavu BiH. Podaci o registrovanim preduzećima biće dostupni u elektronskoj formi svim relevantnim institucijama, kao što su statistika, penzioni i fondovi zdravstvenog osiguranja. Ovaj sistem pomaže stvaranju radnih mjesta umanjujući birokratske procedure. Svo osoblje koje će raditi na poslovima registracije prošlo je obuku", rekao je.

Prema riječima Švarc-Šilinga, nova online baza podataka, u kojoj su uneseni podaci odmah dostupni, omogućiće da svaki građanin ima pristup podacima o preduzećima širom zemlje.

"Zadovoljstvo mi je što nekoliko sedmica pred kraj svog mandata prisustvujem ovom događaju, zbog

toga što će novi sistem registracije preduzeća uveliko doprinijeti racionaliziranju birokratije i dokumentacije koje prate svakog vlasnika preduzeća u BiH. Ovo će osigurati dodatnu energiju u nastojanjima da se otvore nova radna mjesta. Da bismo povećali stopu zapošljavanja, potrebno je povećati broj produktivnih preduzeća, posebno u sektoru malih i srednjih preduzeća. To je lekcija naučena od zemalja koje su uspješno provele proces tranzicije", kazao je Švarc-Šiling. Nada se da će pokretanje ovog projekta trasirati put za pragmatičniji pristup prema poboljšanju poslovne klime. "Plan ekonomskih reformi je jasan i on se ne treba politizirati, nego implementirati. To je pravi način da se otvore nova radna mjesta, smanji siromaštvo i poboljša životni standard", naglasio je on.

Potpredsjednik Vlade RS Anton Kasipović rekao je da je ovaj projekat bitan:

"Fiktivne firme će biti fikcija, a do sada su bile stvarnost."

Akcija kontrole rada "na crno"

Poslodavci prijavili oko 30.000 radnika

Od kako je najavljena Akcija kontrole rada "na crno", do 10. jula ove godine poslodavci su prijavili oko 30.000 radnika, kazao je na konferenciji za novinare, 12. jula, predsjednik Štaba za koordinaciju aktivnosti na suzbijanju rada "na crno" Desnica Radivojević

U akciji, koja je počela 2. jula, inspeksijski nadzor do sada je obavljen u Kantonu Sarajevo, Tuzlanskom, Srednjobosanskom i Zeničko-dobojskom kantonu, a njime je obuhvaćeno 29 općina. U kontroli učestvuje 155 inspektora, od kojih je 36 poreskih.

Prema zbirnom izvještaju o izvršenim inspeksijskim pregledima, od 2. do 10. jula izvršeno je 4.446 inspeksijskih pregleda. Od zatečenih 24.200 zaposlenika, njih 1.436 je radilo "na crno". Podnesene su četiri prekršajne prijave, a izdato je i 1.239 prekršajnih naloga. Finansijska realizacija po prekršajnom nalogu iznosi ukupno 727.570 KM.

O privremenoj zabrani rada, odnosno zatvaranju objekata, izdato je 143 rješenja, a kontrolnih pregleda po pozivu inspektora bilo je 506. Prema riječima potpredsjednika FBiH Mirsada Kebe, inspeksijski organi postigli su rezultate koji su iznad očekivanja i ovo je tek početak organizirane borbe FBiH protiv organiziranog kriminala.

Radivojević je zadovoljan ovom akcijom izjavio: "Akcija teče onako kako je i predviđeno. Cilj ove akcije nije bilo zatvaranje firmi, već utvrđivanje broja neprijavljenih radnika. Akcija se nastavlja i to će biti jedan konstantan proces. Nakon mjesec dana, dobićemo dobru dijagnozu stanja i to će nam biti polazna osnova šta ćemo dalje raditi, u smislu donošenja nove zakonske regulative."

Direktor Federalne uprave za inspeksijske poslove Ibrahim Tirak je kazao da će inspektori akciju provoditi u ZDK i SBK.

"Na kraju akcije treba napraviti analizu o stanju u ovoj oblasti. Treba praviti radikalne mjere, kako bi se riješio ovaj problem", istakao je Tirak.

Predsjednik Saveza samostalnih sindikata BiH Edhem Biber je kazao da je ovo najveća investicija koja se posljednjih godina desila u BiH i najveća humanitarna akcija.

"Mi smo ovom akcijom izbacili iz modernog ropstva više od 30.000 građana FBiH, koji nisu imali prava koja ih sleduju. Ova akcija mora trajati u kontinuitetu i treba ju je podržati svi građani BiH", rekao je Biber.

Prema riječima direktora Porezne uprave FBiH Midhata Arifovića, problem rada "na crno" već dugo je prisutan u BiH.

"Ova akcija je pokazala da smo bili u pravu kada smo Vladu FBiH upoznali sa ovim problemom. Zadovoljan sam postignutim rezultatima i nadam se da će oni biti još bolji do kraja akcije", dodao je Arifović. **ONASA**

Federalni zavod za zapošljavanje

Zaposleno 4.809 osoba

Prema podacima Federalnog zavoda za zapošljavanje (FZZZ), u maju ove godine sa evidencije službi za zapošljavanje zaposleno je 4.809 osoba, što je za 554 osobe više u odnosu na april 2007. godine

Od 1. januara do 31. maja ove godine sa evidencije službi za zapošljavanje zaposleno je 19.428 osoba. Potražnja za radnom snagom u maju je iznosila 2.138 osoba i manja je za 238 osoba ili 10,02 odsto u odnosu na prethodni mjesec.

Krajem maja na evidencijama službi za zapošljavanje u Federaciji BiH registrovano je 370.738 nezaposlenih osoba (175.991 žena), što predstavlja smanjenje za 223 osobe u odnosu na april 2007. godine.

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku dobivenim od organizacija-poslodavaca, u aprilu 2007. godine u FBiH bilo je zaposleno 396.889 radnika i u odnosu na mart 2007. godine više ih je za 886 ili 0,22 odsto.

U privredi je bilo 218.986 zaposlenih ili 55,18 odsto, a u neprivredi 177.903 ili 44,82 odsto. Broj zaposlenih u aprilu 2007. godine, u odnosu na prosjek 2006. godine, veći je za 7.288 ili 1,84 odsto.

Kvalifikaciona struktura evidentiranih nezaposlenih u maju 2007. godine bila je: VSS 7.079 ili 1,91 odsto, VŠS 5.006 ili 1,35 odsto, SSS 81.970 ili 22,11 odsto, VKV 2.872 ili 0,77 odsto, KV 134.180 ili 36,19 odsto, NKV 126.181 ili 34,04 odsto, PKV 12.428 ili 3,35 odsto i NSS 1.022 ili 0,28 odsto.

Od ukupnog broja registrovanih nezaposlenih u FBiH, posmatrano po kantonima, najveći broj registrovanih nezaposlenih nalazi se u Tuzlanskom (87.197 ili 23,52 odsto), u Zeničko-dobojskom (70.276 ili 18,96 odsto), zatim u Kantonu Sarajevo (68.132 ili 18,38 odsto), a najmanji u Bosansko-podrinjskom kantonu (4.910 ili 1,32 odsto).

Tokom maja 2007. na evidenciju službi za zapošljavanje prijavila se 7.381 nova osoba koja traži zaposlenje, što je za 174 ili 2,41 odsto više u odnosu na april 2007. godine.

Registrovanih nezaposlenih demobilisanih boraca u maju je bilo 85.394, što je više za 2.397 u odnosu na prošli mjesec.

U skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, novčanu naknadu u maju je koristilo 5.905 osoba, a zdravstvenu zaštitu 215.421 osoba ili 58,11 odsto od ukupnog broja registrovanih nezaposlenih.

U maju 2007. godine 85 osoba koristilo je pravo na penziju i invalidsko osiguranje, a izdata je 161 radna dozvola stranim državljanima.

Procjena BDP-a primjenom rashodnog pristupa

Agencija za statistiku BiH prezentirala je prve eksperimentalne procjene bruto domaćeg proizvoda (BDP) primjenom rashodnog pristupa u BiH

Cilj prezentacije bio je da se, prvi put u BiH, predstave izvori podataka, korištene metode i konačni rezultati obračuna primjenom pomenutog pristupa, za 2004. i 2005. godinu.

Ova procjena dopunjava informacije o strukturi i uspješnosti bh. ekonomije i nije joj svrha da zamijeni zvanične makroekonomske agregate Agencije za statistiku BiH.

Prema riječima direktora Agencije Zdenka Milinovića, procjena BDP-a primjenom rashodne metode je dio kontinuiranih napora Agencije da popuni postojeće praznine, u pogledu potrebnih makroekonomskih podataka, za potrebe makroekonomskih analiza i donošenje adekvatnih i kvalitetnih politika.

Procjene BDP-a se mogu uraditi korištenjem tri različita pristupa (proizvodni, rashodni i dohodovni) i svaki od njih daje drugačiji pogled na ekonomsku sliku.

Teoretski, mjerenja BDP-a korištenjem različitih pristupa trebala bi da se podudaraju, ali u praksi se pojavljuju razlike, prvenstveno zbog razlika u izvorima podataka i korištenim metodologijama.

U BiH su zvanični pokazatelji BDP-a zasnovani na proizvodnom pristupu i prikazuju stvaranje vrijednosti i njene godišnje stope rasta po industrijskom porijeklu ekonomske aktivnosti, dok procjene BDP-a po rashodnom pristupu pokazuju na koji način je vrijednost stvorena kroz ekonomsku aktivnost u različitim ekonomskim sektorima.

Rezultati procjene BDP-a primjenom rashodnog pristupa sadržani su u Publikaciji, a od naredne godine, najavio je Milinović, publiciranje ovih podataka će biti normalna i redovna praksa.

"Ovom Publikacijom Agencija prvi put uvodi redovnu praksu kompilacije i diseminiranja ovih podataka. Očekujemo da ćemo do kraja

mjeseca dati podatke o BDP-u po proizvodnom pristupu, u tekućim i u stalnim cijenama za 2006. godinu, a početkom septembra bi trebali biti završeni podaci o BDP-u po rashodnom pristupu za 2006. godinu", naglasio je Milinović.

Procjenu BDP-a primjenom rashodnog pristupa provela je Agencija za statistiku BiH, uz tehničku pomoć Odjela za statistiku Međunarodnog monetarnog fonda (IMF), uz saradnju sa entitetskim zavodima za statistiku, koji su osigurali značajan dio izvora podataka.

Kako je kazao rezidentni predstavnik IMP-a u BiH Graham Slack, nakon dvije godine tehničke pomoći

IMF-a, Agencija za statistiku BiH je sada sposobna da sama proizvodi procjene BDP-a primjenom rashodnog pristupa.

Činjenica da sve zemlje u regionu nemaju mogućnost da proizvedu ovakvu vrstu procjene BDP-a govori koliko je ona važna za BiH.

"Sa stanovišta politika, postoje dva razloga zašto je ovakva procjena bitna. Prvi je taj da ona obuhvata i "sivu" ekonomiju, što do sada nije bio slučaj u BiH. To znači da sada imamo odgovarajuću i pravu mjeru ekonomije u BiH. Drugi razlog jeste to što se na osnovu ovih mjerenja mogu ustanoviti sva kretanja ekonomije u BiH i uzroci tih kretanja, na osnovu čega se može odrediti bolja makroekonomska politika, kako bi bh. ekonomija bila održivija i kako bi se mogla otvarati nova radna mjesta", naglasio je Slack.

Sektor "Obični metali i proizvodi od običnih metala"

Ostvaren najveći izvoz

Prema podacima Agencije za statistiku BiH, posmatrano prema sektorima Harmoniziranog sistema (HS), odnosno Carinske tarife BiH, u maju ove godine najveće učešće u izvozu ostvareno je u sektoru "Obični metali i proizvodi od običnih metala", sa ukupnom vrijednošću od 159,1 milion KM, što iznosi 30,1 odsto od ukupnog izvoza.

Značajan obim izvoza ostvaren je u sektoru "Mašine: elektrotehnička oprema", sa ukupnom vrijednošću od 66,1 milion KM, što iznosi 12,9 odsto od ukupnog izvoza.

Od januara do maja ove godine najveće učešće u izvozu ostvareno je u sektoru "Obični metali i proizvodi od običnih metala", sa ukupnom vrijednošću od 725,8 miliona KM, što iznosi 30,9 od ukupnog izvoza.

Značajan obim izvoza ostvaren je i u sektoru "Mašine: elektrotehnička oprema", sa ukupnom vrijednošću od 298,2 miliona KM, što iznosi 12,7 odsto od ukupnog izvoza.

U maju ove godine najveće učešće u uvozu ostvareno je u sektoru "Mašine: elektrotehnička oprema", sa ukupnom vrijednošću od 197,2 miliona KM, što iznosi 16,2 odsto od ukupnog uvoza, a značajan obim uvoza ostvaren je i u sektoru "Mineralne tvari", sa ukupnom vrijednošću od 170,6 miliona KM, što iznosi 14 odsto od ukupnog uvoza.

Od januara do maja ove godine, najveće učešće u uvozu ostvareno je u sektoru "Mašine: elektrotehnička oprema", sa ukupnom vrijednošću od 881,1 milion KM, što iznosi 16,9 odsto od ukupnog uvoza.

Značajan obim uvoza ostvaren je i u sektoru "Mineralne tvari", sa ukupnom vrijednošću od 752,7 miliona KM, što iznosi 14,4 odsto od ukupnog uvoza.

Industrijska proizvodnja veća za 11,8 odsto

Industrijska proizvodnja u Federaciji BiH u maju 2007. godine, u odnosu na prosječnu mjesečnu proizvodnju iz prošle godine, veća je za 11,8 odsto. Industrijska proizvodnja u FBiH maju, u odnosu na proizvodnju iz istog mjeseca prošle godine, veća je za 13 odsto, dok je u odnosu na april ove godine veća za 3,2 odsto.

Posmatrano po područjima industrijskih djelatnosti, u maju ove godine, u odnosu na prosječnu mjesečnu proizvodnju iz prošle, industrijska proizvodnja u području "prerađivačke industrije" veća je za 21,8 odsto, u području "rudarstva" veća je za 9,4 odsto, a u području "opskrbe električnom energijom, plinom i vodom" manja je za 17,3 odsto.

Posmatrano po glavnim industrijskim grupacijama industrijskih proizvoda, u periodu januar-maj 2007., u odnosu na isti period prošle godine, proizvodnja bilježi povećanje kapitalnih proizvoda za 57,4 odsto, trajnih proizvoda za široku potrošnju za 46,2 odsto, netrajnih proizvoda za široku potrošnju za 26,7 odsto, intermedijarnih proizvoda, osim energije za 17,0 odsto, dok je zabilježeno smanjenje proizvodnje energije za 10,9 odsto.

Cijene više za 1,1 odsto

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, ukupne cijene proizvođača industrijskih proizvoda u maju 2007. godine više su za 1,1 odsto u odnosu na prethodni mjesec.

Posmatrano prema glavnim industrijskim grupacijama, cijene za grupu energije niže su za jedan odsto.

U grupi intermedijalnih proizvoda cijene su više za 3,5 odsto, trajnih proizvoda za široku potrošnju za 3,4 odsto i netrajnih proizvoda za široku potrošnju za 0,2 odsto.

U grupi kapitalnih proizvoda i grupi neraspoređeno cijene se nisu mijenjale u ovom mjesecu.

Ukupne cijene proizvođača industrijskih proizvoda u maju ove

godine su više za 2,5 odsto u odnosu na prosječne cijene iz 2006., a u odnosu na isti mjesec prethodne godine više su za 5,4 odsto. Za pet mjeseci ove godine, u odnosu na isti period prethodne, više su za 4,7 odsto.

Potrošačka korpa 501 KM

Izdaci za prehranu i piće prema potrošačkoj korpi koju objavljuje Federalni zavod za statistiku, koja obuhvaća 53 prehrambena artikla, u maju 2007. godine iznose 501,26 KM, što je za 0,08 KM više u odnosu na april kada su bili 501,18 KM.

Posmatrajući po sjedištima kantona, za potrošačku korpu je u maju ove godine najviše trebalo izdvojiti u Širokom Brijegu 558,12 KM, zatim u Livnu 549,52 KM, Mostaru 538,00 KM, a najjeftinija potrošačka korpa je bila u Goraždu i iznosila je 460,58 KM.

Korpu potrebnih proizvoda čine najvažnije životne namirnice, koja, po sadržaju i količinama, predstavlja minimum potreba za obnavljanje energije koja se potroši radom, a koju su izračunali stručnjaci za prehranu.

Iz kategorije proizvoda "prehra-

na i piće" napravljen je izbor proizvoda za potrošačku korpu koja pokriva standardne potrebe četveročlane obitelji bez pretenzije da označava granični slučaj na bilo koji način.

Ukupni troškovi života viši za 0,4 odsto

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, ukupni troškovi života, u maju ove godine, viši su za 0,4 odsto, u odnosu na prethodni mjesec, a troškovi života za robe za 0,5 odsto.

Troškovi života za usluge viši su za 0,3 odsto, za prehranu za 1,1 odsto, prijevozne i telekomunikacijske usluge za 0,9 odsto, opremu stana (tj. pokućstvo) za 0,2 odsto i duhan i piće za 0,1 odsto.

Troškovi života za ogrev i osvjetljenje su niži za 1,4 odsto, obrazovanje i kulturu za 0,3 odsto, odjeću i obuću i higijenu i njegu zdravlja za 0,1 odsto.

Ukupni troškovi života u maju 2007. viši su za 1,6 odsto u odnosu na prosječne troškove iz 2006. godine i za 0,9 odsto u odnosu na isti mjesec prethodne godine.

Za pet mjeseci ove u odnosu na isti period prethodne godine troškovi života su viši za 1,2 odsto.

Odobrena tri razvojna projekta za BiH

Odbor izvršnih direktora Svjetske banke odobrio je tri projekta za BiH koji će biti finansirani povoljnom pozajmicom od 29,35 miliona dolara. Projekti će podržavati aktivnosti u razvoju sektora šumarstva i poljoprivrede, ruralnih područja, gradske infrastrukture i uslužnih djelatnosti, saopćeno je iz Svjetske banke

“Neki od tih projekata u pripremi su više od godine i njihovo odobrenje je odgođeno izborima u 2006. godini za nove vlasti. Sada, kada su su te vlasti uspostavile i postale funkcionalne, očekujemo od njih da počnu provoditi projekte brzo tako da se mogu ostvariti dodatna poboljšanja u životima građana BiH”, izjavila je Toby Linden, vršilac dužnosti direktora Svjetske banke u BiH. Razvojni projekt poljoprivrede i ruralnih područja podržan s 21 milionom dolara od Svjetske banke pomoći će BiH da osnaži kapacitete državnih i

entitetskih institucija u pružanju efikasnijih poljoprivrednih usluga i programa podrške. Također će pomoći ubrzanju podobnosti zemlje da ima pristup novcu na osnovu Instrumenata EU za pretprijetnu pomoć za ruralni razvoj (IPARD). U međuvremenu projekt razvoja šumarstva (vrijedan 3,35 miliona dolara) pomoći će BiH u provedbi reformi u šumarskoj organizaciji i upravljanju na entitetskim i na kantonalnim nivoima. On ima za cilj pomoći povećanju prihoda, poboljšanju upravljanja šumama, te osnažiti zaštitu bioloških razlika kroz planiranje korištenja šumskog zemljišta.

Projekt gradske infrastrukture i uslužnih djelatnosti (vrijedan pet miliona dolara) pomoći će utvrđivanju dublje društvene kohezije kroz poboljšanje životnih uvjeta stanovništva i jačanjem dostupnosti, kvaliteta i pouzdanosti osnovnih gradskih službi, posebno vodosnabdijevanja i sanitacija. Projekt će ojačati sposobnost i institucionalni kapacitet kantonalnih i gradskih vlada na poboljšanju upravljanja i razvoja infrastrukture kroz razvojne planove urbanog upravljanja, navodi se u saopćenju. Sva tri projekta finansirana su takozvanim mekim kreditima na osnovu odredbi Međunarodnog razvojnog udruženja (IDA) bez kamata i s 35-godišnjim periodom otplate, uključujući 10-godišnji grace period. Pored ova tri projekta, Svjetska banka će 28. juna raspravljati o napretku u izvještaju o smanjenju siromaštva u BiH u srednjoročnoj razvojnoj strategiji.

Odluke entitetskih agencija za bankarstvo Novi način dodjele kredita

Sve banke u BiH od 02. jula imaju obavezu da klijente prije primanja zahtjeva za odobrenje kredita, odnosno polaganja depozita, upoznaju sa svim troškovima iz tog ugovora, a ne samo s visinom kamatne stope.

To je propisano odlukama entitetskih agencija za bankarstvo o jedinstvenom načinu obračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope na kredite i depozite, što se odavno primjenjuje u razvijenim zemljama Zapada i većini država u regionu.

Efektivna kamatna stopa, pored nominalne kamatne stope na kredite i depozite, mora uključivati sve naknade i provizije koje banka zaračunava prilikom njihovog odobravanja, kao što su plaćanje formulara, troškovi obrade, mjenice, korištenje kreditnog registra i drugi.

Centralna banka BiH

Fiskalni suficit BiH tri posto BDP-a

Ukupni fiskalni suficit u BiH u 2006. godini, uključujući budžete vlada i vanbudžetske fondove, na nivou BiH iznosi 557 miliona KM, odnosno oko tri posto BDP-a, saopćeno je iz Službe za odnose s javnošću Centralne banke BiH

Tekući rashodi iznosili su oko 7,45 milijardi KM, što je za 19 posto više nego u 2005. godini. Ovi rashodi ne uključuju rashode koji se odnose na projekte finansirane stranim donacijama. Najizrazitiji rast rashoda (76 posto) je zabilježen kod državnih institucija, što je posljedica transfera nadležnosti sa entitetskog nivoa, dok su konsolidovani rashodi u FBiH narasli za 15 posto, a u RS 21 posto. Istovremeno, konsolidovani prihodi u BiH su iznosili 8,43 milijarde i bili su veći za 21 posto u odnosu na 2005. godinu. Konsolidovani fiskalni suficit je zabilježen i na nivou oba entiteta, što govori o harmoniziranom vođenju fiskalne politike. Budžeti FBiH, RS, konsolidovanih kantona su zabilježili značajne suficite, a i konsolidovani bilans općina u FBiH, dok je samo bilans opština u RS bio negativan.

Guverner CBBiH Kemal Kozarić ističe da, uprkos velikom povećanju fiskalnih rashoda, ukupna fiskalna pozicija nije pogoršana i da nije došlo do akumulacije dugova, čime je nastavljen proces konsolidacije javnih finansija iz prethodnih godina.

Ipak, zabrinjava činjenica da je javna potrošnja brže rasla od ukupnog rasta ekonomije, te da nije došlo do relativnog smanjivanja javne potrošnje u odnosu na bruto domaći proizvod. CBBiH u sklopu svojih statističkih zaduženja i kroz saradnju sa 42 izvještajne jedinice uspješno proizvodi pouzdanu statistiku usklađenu sa međunarodnim standardima o vladinim finansijama u BiH, što predstavlja osnovu za monitoring i vođenje politika o javnoj potrošnji. Dalji napori će biti uloženi na proširivanju obuhvata i pravovremenosti ove važne statistike.

Povećana naplata prihoda u prvih šest mjeseci 2007.

Porezna uprava FBiH od januara do juna naplatila je ukupno 1.389.128.675 KM poreznih prihoda, što je za 213 miliona KM ili 18,1 posto više u odnosu na isti period prošle godine.

U strukturi naplaćenih poreznih prihoda u nadležnosti Porezne uprave FBiH najviši iznos odnosi se na doprinose za penzijsko invalidsko osiguranje, zdravstveno osiguranje i osiguranje za slučaj nezaposlenosti kojih je u prvih šest mjeseci 2007. godine naplaćeno ukupno 942.145.134 KM, što je za 152,2 miliona KM ili 19,3 posto više u odnosu na isti period prošle godine.

U ovom periodu povećana je i naplata direktnih poreza koji su naplaćeni u ukupnom iznosu od 330.800.693 KM,

što je za 50,4 miliona KM ili 18 posto više u odnosu na isti period prošle godine.

Ukupna naplata direktnih poreza je ostvarena po osnovu povećanja poreza na plaću u iznosu od 104.587.461 KM, što je za 19,9 miliona KM ili 23,5 posto više u odnosu na isti period 2006. godine, poreza na dobit čija je naplata uvećana za 9,3 posto, kao i poreza građana koji su povećani za 26,2 posto.

U saopćenju Porezne uprave FBiH se napominje da su sve vrste poreza imale znatno veću naplatu u odnosu na januar - juni 2006. godine.

Ovakvi rezultati postignuti su pojačanim kontrolama inspektora Porezne uprave FBiH, ali i povećanjem porezne discipline poreznih obveznika.

Porezna uprava FBiH će i u narednom periodu nastaviti sa poduzimanjem aktivnosti iz svoje nadležnosti, koje će dovesti do povećanja naplate poreznih i ostalih javnih prihoda.

Akcije padaju početkom ljeta

“Kladioničarski efekat” na balkanskim berzama

Velike fluktuacije vrijednosti akcija na balkanskim berzama mogle su se očekivati, jer berze pokušavaju da apsorbiraju sve veću tražnju, stav je analitičara iz regiona. Na visokorazvijenim tržištima, to bi izazvalo krah na berzi, ukazuje Balkan insite, internet publikacija Balkanske istraživačke mreže (BIRN).

Astronomski rast cijena akcija na balkanskim berzama s početka 2007. godine rasplinuo se u maju. Početak ljeta, mada su na nekim tržištima cijene stagnirale, donio je nagli pad koji je dostizao i 26 odsto.

Za pet mjeseci 2007. godine, najveći rast je zabilježen u Crnoj Gori, gdje su berze u Podgorici upisale nevjerovatnih 160 odsto rasta vrijednosti.

Rast tražnje je bio tako velik da je promet u 2007. godini, zaključno s majem, prevazišao cjelokupan promet u 2006. godini. Od tada, efekat “hlađenja” bio je najuočljiviji u Sarajevu, gdje su cijene pale za 26 odsto, a najmanji na Makedonskoj berzi, za tri odsto.

Za pad vrijednosti akcija, smatraju analitičari, dijelom su odgovorni kratkoročni ulagači koji su prodavali akcije u želji da realizuju dobitak na tržištu. Slabljenje akcija, kažu analitičari, na “brdovinom” Balkanu svakako ne predstavlja krah.

Štaviše, oni smatraju da je na tržištima ostalo dosta prostora za dalji rast.

Dugoročnom potencijalu za rast doprinosi postepen napredak balkanskih zemalja ka Evropskoj uniji i zagre-

bački ekonomista Goran Bakula predviđa novi talas “euforije” i “vještačkog pumpanja” vrijednosti akcija, kada se balkanske zemlje budu priključivale EU.

Nedavni pad vrijednosti akcija najviše je pogodio špekulante na kratak rok - investitore koji vole rizik i teže brzim i lakim profitima. Takvi ulagači donijeli su na tržište nešto što bi se moglo nazvati “kladioničarski efekat”.

Crna Gora se ističe u tom pogledu, umjesto kladioničarskih kvota, ljubitelji rizika u toj zemlji sada proučavaju promjene na berzi i razmjenjuju glasine.

Prema procjenama crnogorske Komisije za hartije od vrijednosti, na berzama aktivno trguje oko deset odsto građana Crne Gore, što je visok procenat u odnosu na region.

Zakoni i propisi

Zakon o šumama

Vlada FBiH se izjasnila o tekstu Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama koji je još 2005. poslan u parlamentarnu proceduru i u različitim tekstovima usvojen u dva doma Parlamenta Federacije BiH.

Usaglašavanje teksta ovog zakona nije postignuto i na Zajedničkoj komisiji oba parlamentarna doma.

Premijer FBiH će, u skladu s ovlaštenjima, sazvati zajedničku komisiju koju čini najviše deset članova iz svakog doma Parlamenta FBiH, koja će, u roku slijedećih deset dana, utvrditi Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama, prihvatljiv za oba doma. Vlada FBiH ostaje kod svog Prijedloga zakona koji je ranije utvrdila i uputila u parlamentarnu proceduru, koji je Dom naroda usvojio.

Počinje izrada strategije ekonomskog razvoja

Vlada FBiH je, na inicijativu Federalnog ministarstva trgovine, donijela Odluku o pristupanju izradi strategije ekonomskog razvoja Federacije BiH i za koordinatore posla odredila ovo federalno ministarstvo.

Strategija bi obuhvatila projekte razvoja industrijske politike, malih i srednjih preduzeća, trgovine i tržišta, poticaja izvoza i racionalizacije uvoza, te razvoja turizma u FBiH, kao i već pripremljene strategije u okviru pojedinih resora, pa su, u skladu s tim, zadužena federalna ministarstva energije, rudarstva i industrije, poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i okoliša i turizma da pripreme materijalne i tehničke uvjete za izradu ovog dokumenta.

Počela rasprava o Prednacrta zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima

Dostavljene primjedbe i sugestije

Ministarstvo civilnih poslova BiH, 20. juna, organizovalo je radionicu o Prednacrta zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima, kako bi se donio što kvalitetniji Zakon * Od pozvanih 70 nije se odazvao značajnijem broju

Ministarstvu su ranije dostavljene primjedbe i sugestije, no, na samoj radionici, ponovljeni su zahtjevi koji su ranije dostavljeni. Privredna/Gospodarska komora FBiH je ukazala na nedostatke koje je uz prijedloge dostavila Ministarstvu civilnih poslova BiH.

Dogovoreno je da će se nedostaci tehničke prirode otkloniti u konačnoj izradi Zakona. Primjedbe i sugestije se mogu svrstati u tri kategorije političke, stručne i tehničke prirode.

Problemi političke prirode odnose se na sjedište Agencije za lijekove i medicinska sredstva BiH. U Prednacrta zakona predloženo je da sjedište Agencije bude u Banjoj Luci.

Preovladalo je mišljenje da sjedište Agencije i Kontrolne laboratorije, koja je u sastavu Agencije, treba da bude u Sarajevu, jer je Sarajevo administrativni centar BiH; u njemu su smještene značajne institucije iz oblasti zdravstva sa dugogodišnjim kontinuiranim iskustvom i zdravstveni fakulteti; sjedište je predstavništava mnogih stranih farmaceutskih kompanija; u ovom gradu živi i radi oko 500 magistara farmacije i školuje se preko 1.000 studenata na Farmaceutskom fakultetu.

Ovim se, naravno, ne dovode u pitanje kadrovski i drugi potencijali, odnosno kapaciteti drugih gradova u BiH nego se u prvom redu uzimaju u obzir prednosti ovoga rješenja za državu u cjelini.

Date su primjedbe na član 15. gdje stavove 6. i 7. treba promijeniti tako da glase:

“Stručno vijeće može odlučivati ukoliko sjednici prisustvuju svi članovi, a odluke donosi konsenzusom svih članova”.

“Poslovníkom o radu Stručno vijeće bliže uređuje pitanja koja su od značaja za njegov djelokrug, rad i način glasanja. Poslovník o radu donosi Stručno vijeće uz saglasnost ministra civilnih poslova BiH”.

Polazeći od ustrojstva Stručnog vijeća koje ima karakter stručnog, regulatornog savjetodavnog i kontrolnog tijela Agencije, predložene izmjene su potrebne, tj. da ovakvo tijelo odlučuje saglasnošću svih njegovih članova radi otklanjanja mogućnosti preglasavanja.

S obzirom na to da se u Zakonu pominje ovlaštene laboratorij, tražimo pojašnjenje “ko sve može biti ovlaštene laboratorij i pod kojim uslovima?”

U članu 58. neophodno je iza riječi “proizvodnja” dodati “ispitivanje i kontrolu kvaliteta” što je sadržavao tekst ranijeg Prijedloga zakona.

Stručna mišljenja na pojedine odredbe zakona dali su subjekti kojem će primjena novog zakona omogućiti bolje funkcionisanje.

Mirsada ČURČIĆ-SELIMOVIĆ

Sigurnost hrane u EU

Ciljevi i načela

Cilj brige za sigurnost hrane jeste postići visoki stepen sigurnosti ljudskog zdravlja i interesa potrošača primjenom integriranog pristupa “od farme do stola”, uključujući sve sektore lanca prehrane: proizvodnju, preradu i skladištenje hrane, te prevoz i prodaju

Sigurnost hrane, te zdravlje i dobrobit životinja i biljaka utvrđeni su člancima 37., 95., 152. i 153. Ugovora o EZ-u.

Zelena knjiga o osnovnim načelima zakonodavstva o hrani (COM(97) 176 final) predstavlja prvi ozbiljniji pokušaj stvaranja koherentnog zakonodavstva u području sigurnosti hrane. Ipak, načela evropske politike sigurnosti hrane utvrđena su Bijelom knjigom o sigurnosti hrane (pdf) (COM(1999) 179 final, 12. 1. 2000.). Provođenjem tog dokumenta u evropsku se legislativu uvodi 80 novih mjera koje čine nov zakonodavni okvir za prehranu životinja, zdravlje i dobrobit životinja, higijenu, aditive, zaslađivače, zagađivače i taloge, arome, genetski modificirane sastojke u hrani, te zračenja i pakiranje. Bijelom se knjigom uvodi mehanizam nadzora provođenja zakonodavstva za koje je zadužena Evropska komisija, u saradnji s tijelima na nacionalnom nivou. Jedan je od najvažnijih rezultata dokumenta uvođenje osnovnih stubova sigurnosti prehrane: naučni savjet, prikupljanje podataka i njihova analiza, regulacija i nadzor, te zaštita potrošača.

Prema tome, osnovna su načela proaktivne, dinamične i sveobuhvatne politike sigurnosti hrane i politike zaštite potrošača:

1. integrirani i sveobuhvatan pristup - pratiti prehrambeni lanac od farme do stola,
2. odgovornost svih aktera politike sigurnosti hrane (proizvođača, poljoprivrednika, prodavača),
3. mogućnost ulaska u trag porijeklu sastojaka hrane,
4. transparentnost naučnih mišljenja i inspeksijskih izvještaja,
5. analiza rizika,

6. ostali faktori, npr. zaštita okoliša, održiva poljoprivre-
da, očekivanja potrošača i slično.

Institucije

Za sigurnost hrane u EU zadužene su sljedeće institucije:

- Evropska komisija: Opća uprava za zdravstvo i zaštitu potrošača;
- Evropski parlament: Odbor za zaštitu okoliša, javno zdravstvo i zaštitu potrošača;
- Evropska agencija za sigurnost hrane - predstavlja stub evropske mreže za sigurnost hrane. Ta institucija pruža usluge naučnog savjetovanja, te pravodobne informacije o postojećim i mogućim rizicima u prehrani. Ciljevi Evropske agencije za sigurnost hrane su uspostava sistema procjene rizika, prikupljanje informacija i analiza, sistem informisanja i brzog upozoravanja.

HACCP

HACCP (Hazard Analysis Critical Control Point System), Sistem analize opasnosti i kontrola kritičnih kontrolnih tačaka, označava sistem upravljanja opasnostima u cijelom prehrambenom lancu. HACCP se zasniva na identifikaciji i analizi specifičnih opasnosti, te utvrđivanju preventivnih mjera kojima se rizik proizvodnje i nastanka potencijalno opasne hrane uklanja ili svodi na prihvatljivu mjeru.

HACCP predstavlja naučno utemeljen, preventivan i troškovno najdjelotvorniji sistem sigurnosti hrane koji proizvođačima, prerađivačima i distributerima hrane nudi stručan, racionalan i sistemski pristup analizi i mjerama za upravljanje mogućim biološkim, hemijskim i fizičkim opasnostima u lancu od farme do stola.

HACCP ima sedam načela:

- (1) Identificiranje svih opasnosti koje se moraju spriječiti, ukloniti ili smanjiti na prihvatljiv nivo (analiza opasnosti);
- (2) Identificiranje kritičnih kontrolnih tačaka u fazi ili fazama u kojima je kontrola bitna za sprečavanje ili uklanjanje opasnosti, ili njeno smanjivanje na prihvatljiv nivo;
- (3) Utvrđivanje kritičnih granica (limita) na kritičnim kontrolnim tačkama, koje odvajaju prihvatljivo od neprihvatljivog za sprečavanje, uklanjanje ili smanjivanje identificiranih opasnosti;
- (4) Uspostavljanje i provođenje efikasnog postupaka praćenja procesa na kritičnim kontrolnim tačkama;
- (5) Utvrđivanje korektivnih aktivnosti kada praćenje procesa upućuje na to da kritična kontrolna tačka nije pod nadzorom;
- (6) Utvrđivanje postupaka koji će se redovito provoditi kako bi se verifikovalo da su mjere navedene u tačkama od 1. do 5. djelotvorne;
- (7) Uspostavljanje dokumenata i evidencija primjerenih prirodi i veličini prehrambenog posla, kojima će se demonstrirati efikasna primjena mjera navedenih u tačkama od 1. do 6.

Sedam načela HACCP-a praktični su model identifikiranja i kontrolisanja značajnih opasnosti na trajnoj osnovi.

Zahtjevi HACCP-a trebaju uzeti u obzir načela sadržana u Codexu Alimentariusu. Trebaju omogućiti dovoljnu fleksibilnost u svim situacijama, uključujući i mala preduzeća. Bitno je konstatovati da u nekim prehrambenim preduzećima nije moguće identificirati kritične kontrolne tačke i da

u nekim slučajevima dobra higijenska praksa može zamijeniti praćenje (monitoring) kritičnih kontrolnih tačaka.

Sistem HACCP-a nisu zamjena za ostale zahtjeve u vezi s higijenom prehrambenih proizvoda, nego su dio paketa higijenskih mjera koje moraju osigurati zdravstveno ispravne i sigurne prehrambene proizvode. Mora se imati na umu da prije uspostavljanja postupaka HACCP-a moraju biti ostvareni zahtjevi povezani s higijenom prehrambenih proizvoda. To su:

- Infrastrukturni zahtjevi i zahtjevi povezani sa opremom,
- Zahtjevi u vezi sa sirovinama,
- Sigurno rukovanje prehrambenim proizvodima (uključujući pakiranje i prijevoz),
- Rukovanje otpadom,
- Postupci uništavanja štetočina,
- Sanitarni postupci (čišćenje i dezinfekcija),
- Kvalitet vode,
- Održavanje hladnog lanca,
- Zdravlje osoblja,
- Lična higijena,
- Obučavanje.

Korištenje uputa za dobru praksu može pomoći prehrambenim preduzećima da kontrolišu opasnosti i pokažu da udovoljavaju zahtjevima. Upute može primijeniti bilo koji sektor, posebno oni sektori u kojima se rukovanje prehrambenim proizvodima obavlja u skladu s dobro poznatim postupcima, kao što su:

- Restorani, uključujući i uređaje za rukovanje hranom u prevoznom sredstvu poput brodova;
- Ugostiteljski sektori koji dostavljaju već pripremljenu hranu iz centralnog objekta;
- Pekarski i slastičarski sektor.

Sistem definiše sve detalje, no, kako će se šta obavljati, kada i ko će šta obavljati odredit će sami proizvođači, prerađivači i distributeri hrane ovisno o vrsti, opsegu i karakteristikama proizvodnog pogona hrane. Svako preduzeće ima neke svoje specifičnosti, pa nije moguće strogo se pridržavati baš svega kako to nalaže sistem.

Pripremila: **Mira IDRIZOVIĆ**

Evropska unija

Na snazi novi zakoni o prenosu gotovine

U Evropskoj uniji stupili su na snagu novi zakoni o prenosu gotovine čiji je cilj, kako se navodi, borba protiv pranja novca.

Zakonima se ograničava količina neprijavljene gotovine koja smije da se unosi i iznosi iz zemalja EU. Putnici koji sa sobom nose 10.000 dolara ili više, moraće od sada da ispunjavaju posebnu carinsku deklaraciju.

Komesar EU za pitanje carina Laslo Kovač izjavio je da će nova pravila "otežati kriminalcima i teroristima da preko granice prebacuju gotovinu, koju potom koriste za finansiranje svojih ilegalnih aktivnosti".

Novi zakoni će, po svemu sudeći, uticati i na gastarbajtere u EU, koji često šalju novac kući preko prijatelja ili poznanika.

- KOMORA FBiH
- KOMORSKA MREŽA
- PRODAJA KOMPANIJA
- REGISTAR KOMPANIJA
- PRIVREDNI PROPISI
- KREDITNE LINIJE
- PONUDA I POTRAŽNJA
- INVESTICIONI PROJEKTI
- BUSINESS JOURNAL
- REGISTRIRAJTE BIZ.BA
- AKTUELNOSTI
- LINKOVI
- KONTAKT STRANICA
- GLASNIK KFBiH
- PUBLIKACIJE

PODOBIL: FBiH

datum: 19-7-2007
vrijeme: 12:59

Posjeti

{ dobro došli na web prezentaciju Komore FBiH }

Odaberite jedan od linkova
"u fokusu" sa desne strane ili za
navigaciju koristite meni koji
se nalazi lijevo.

REGISTAR

PRIVATIZACIJA

NIC.BIZ.BA

EVROPSKA UNIJA

Aktuelnosti

Najnoviji događaji i inicijative Komore Federacije

> Imajući u vidu aktuelnu ekonomsku situaciju u Federaciji BiH, odlučili smo da svojim članicama i potencijalnim poslovnim partnerima iz inozemstva, kroz ovu web prezentaciju, ponudimo niz korisnih informacija

**Postanite legitimni
član Komore >**

Dobro došli na Internet prezentaciju Privredne-Gospodarske komore FBiH.

> Privredna komora F BiH je asocijacija koja je konstituirana novembra 1999. godine, a nastala je kao posljedica usaglašavanja organizacije komorskog sistema sa novim ustrojtstvom Države BiH sukladno Daytonskom mirovnom sporazumu.

> Imajući u vidu aktuelnu ekonomsku situaciju u Federaciji BiH, odlučili smo da svojim članicama i potencijalnim poslovnim partnerima iz inozemstva, kroz ovu web prezentaciju, ponudimo niz korisnih informacija i, na taj način, doprinesemo bržoj rekonstrukciji ratom razorene privrede u Federaciji BiH.

Želimo vam uspješan rad.

business journal

- 12.07 > PRIZNANA ZA FEDERALNU I PRIVREDNU KOMOR
- 12.07 > VLADA FBiH: OBAVLJENA RASPRAVA O PREDNAC
- 11.07 > MERCATOR BH POTPISAO KUPOPRODAJNI UGOVOR
- 10.07 > TAKMIČENJE ZA NAJBOLJE POSLOVNE PLANOVE
- 10.07 > OTVORENO PISMO NADZORNOG ODBORA I UDRUŽENJE

I.TECH NEWS

INOVACIJSKI CENTRI OKE BIH I TELEKOMUNIKACIJE